สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่ BE7125611004
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 9984
วันที่ 25 ก.ย. 2561
เวลา 1421 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ... และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ รวม ๖ ฉบับ และเอกสารประกอบ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....
๒. ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๓. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๔. ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๕. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๖. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

รวม ๖ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติ รวม ๖ ฉบับดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ วปช.๒๑ วันที่ ๒๕ ก.ย. ๖๑
เวลา ๑๘.๐๑ ส่ง กร.ทู., พ.รน.
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (วณิช)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๑๒๑ (D/วณิช/09/หนังสือ/009)

กลุ่มงานกระทู้ถาม
รับที่ ๑๑ / ๒๕๖๑
วันที่ ๒๕ / ก.ย. / ๖๑
เวลา ๑๗.๒๕ น.
สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(โปรดพลิก)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"สภาท้องถิ่น" หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"ผู้บริหารท้องถิ่น" หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา และหัวหน้าพนักงานหรือหัวหน้าข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"คณะกรรมการการเลือกตั้ง" หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"ผู้ตรวจการเลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

"นายอำเภอ" ให้หมายความรวมถึง ผู้อำนวยการเขต

"เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง" หมายความว่า บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"ผู้ได้รับเลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"การเลือกตั้ง" หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"เขตเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการออกเสียงลงคะแนน ณ ที่เลือกตั้งใดที่เลือกตั้งหนึ่ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการออกเสียงลงคะแนน และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้งด้วย

"จังหวัด" ให้หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานคร

"อำเภอ" ให้หมายความรวมถึง เขต และกิ่งอำเภอ

"ตำบล" ให้หมายความรวมถึง แขวง

"ศาลากลางจังหวัด" ให้หมายความรวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" ให้หมายความรวมถึง สำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอ

มาตรา ๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้ง การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการเลือกตั้งแทน การจัดการเลือกตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นหรือบุคคลอื่นใด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการจัดการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดการเลือกตั้งร้องขอ

มาตรา ๖ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้บัญญัติวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

เป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๗ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๘ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๙ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๑๐ ให้จัดการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งครบวาระ หรือภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นใดนอกจากครบวาระ เว้นแต่ในกรณีของสมาชิกสภาท้องถิ่นถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่จัดการเลือกตั้งก็ได้

ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สมาชิกภาพของผู้ได้รับเลือกตั้งเริ่มนับแต่วันเลือกตั้ง และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออยู่

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ย่นหรือขยายระยะเวลาให้มีการจัดการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งได้ตามความจำเป็นเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ โดยต้องระบุเหตุผลการมีคำสั่งดังกล่าวด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๔ โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) วันเลือกตั้ง

(๒) วันรับสมัครเลือกตั้ง ซึ่งต้องให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินสิบวันนับแต่วันประกาศให้มีการเลือกตั้ง และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) สถานที่รับสมัครเลือกตั้ง

(๔) จำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะมีการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง

(๕) จำนวนเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบลหรือเขตท้องที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

(๖) หลักฐานการสมัครรับเลือกตั้ง

การกำหนดตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและสถานที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควร

มาตรา ๑๒ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความจริง

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามความจำเป็น

มาตรา ๑๔ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม นอกจากหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องใด ๆ ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ระเบียบดังกล่าวต้องไม่มีผลเป็นการตัดสิทธิหรือลงโทษบุคคลใด และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศให้ย่นหรือขยายระยะเวลา หรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้นเพื่อให้เหมาะสมแก่การดำเนินการเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้

มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบ

(โปรดพลิก)

เบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ว่าจะมีผู้ร้องเรียนกล่าวโทษหรือไม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จ และประกาศผลการเลือกตั้ง หรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแล้วแต่กรณี โดยเร็ว

ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งและมีสมาชิกสภาท้องถิ่นได้รับเลือกเกินกึ่งหนึ่งแต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าคนแล้ว หากมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมสภาท้องถิ่นนั้น ให้เรียกประชุมและปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

การประกาศผลการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มีการสั่งหรือคำวินิจฉัยให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งเป็นไปโดยไม่ชอบ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการไปแล้ว

หมวด ๒
เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่อำเภอใดมีสมาชิกได้เกินกว่าหนึ่งคนให้แบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้ง เท่ากับจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีในอำเภอนั้น

(๓) การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสองเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมือง ให้แบ่งเขตเทศบาลเป็นสามเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้แบ่งเขตเทศบาลหรือเขตเมืองพัทยาเป็นสี่เขตเลือกตั้ง และต้องมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากันทุกเขตเลือกตั้ง

(๔) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ถือเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๙ ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้

ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้

การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๙ ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดของจำนวนราษฎรเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ รายตำบล รายหมู่บ้าน รายเทศบาล รายองค์การบริหารส่วนตำบล และรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด เขตอำเภอ เขตตำบล เขตหมู่บ้าน เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๒๑ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน โดยให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร รวมทั้งให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ การกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่หมู่บ้านใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนน้อยจะให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ สำหรับในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา เขตกรุงเทพมหานคร หรือเขตชุมชนหนาแน่น อาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกและมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศไว้ด้วย และเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

หมวด ๓
การดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๔ เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับสมัครเลือกตั้ง

(๒) กำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

(๓) แต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

(๔) ตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๖) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การดำเนินการตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่ปรากฏว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแทนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการเลือกตั้งมีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตเลือกตั้ง หรือในเขตอำเภอท้องที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่ โดยจะแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดหรืออำเภอนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งมิได้เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจำนวนไม่เกินสองคนด้วยก็ได้ แต่มิให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการดังกล่าว

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งนั้นแทนก็ได้

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้ความเห็นชอบการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๓) กำกับดูแลและอำนวยการการเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๔) กำหนดสถานที่รวบรวมผลคะแนน และรวบรวมผลคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง และรายงานผลการเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๕) ปฏิบัติการใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา ๒๗ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งอย่างน้อยสองคน เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมหรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๘ ก่อนวันเลือกตั้ง หากมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้ครบจำนวน

ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีตามวรรคสอง หากไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลยหรือมาแต่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งบุคคลตามมาตรา ๒๗ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๒๙ เมื่อมีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจัดให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้

ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคสองมีหน้าที่ปฏิบัติตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

มาตรา ๓๐ นอกจากหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหรือสั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้พบการกระทำความผิดแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง

ถ้าผู้พบการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๗ หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการกล่าวโทษหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง พบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเลือกตั้งหรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำความผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง ให้เจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้งมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้สมัคร ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง หรือเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง แจ้งต่อพนักงานสอบสวนว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่พนักงานสอบสวนทราบถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนทันทีโดยไม่ต้องมีผู้มาร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ

มาตรา ๓๓ ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่า ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐกระทำการใด ๆ โดยมิชอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการกลั่นแกล้งผู้สมัครใด หรือดำเนินการใด ๆ ที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย มีอำนาจสั่งให้ยุติหรือระงับการกระทำนั้นได้

ให้กรรมการการเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๕ ค่าตอบแทนของกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำที่เลือกตั้ง และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดตามบัญชีค่าตอบแทนหรือมาตรฐานกลางในการจ่ายค่าตอบแทนซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบและความแตกต่างของปริมาณงานในการดำเนินการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทหรือแต่ละแห่ง

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้ง

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๓๘ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๕) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๓๙ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมีเหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้งหรือภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ภายในเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ การแจ้งเหตุดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิที่ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ในการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นเพื่อชี้แจงเหตุดังกล่าว โดยอาจมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุนั้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามวรรคหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้แจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้รับแจ้งตามวรรคสาม มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

การแจ้งเหตุ วิธีการแจ้งเหตุทางอิเล็กทรอนิกส์ บุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่รับแจ้งเหตุ การพิจารณาการแจ้งเหตุ และการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย ในการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของเหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งด้วย

มาตรา ๔๐ เมื่อครบกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร

(โปรดพลิก)

ในกรณีที่ประกาศรายชื่อตามวรรคหนึ่งมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๓๙ เพื่อดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๑ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น หรือสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๓) สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละสองปีนับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้โดยนับจากวันที่มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใดให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๔๒ เมื่อได้มีประกาศให้มีการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องตามความจริง และประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง และสถานที่อื่นที่เห็นสมควรก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความผิดพลาด หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ไม่ว่าจะพบเหตุดังกล่าวก่อนหรือหลังการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้แก้ไขหรือถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้

มาตรา ๔๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับหนังสือตามวรรคหนึ่งแล้วให้รีบตรวจสอบหลักฐาน ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อผู้นั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็วและแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบ แต่ถ้าเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งเพิ่มชื่อผู้นั้นลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและให้แจ้งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแจ้งให้ผู้แจ้งหรือเจ้าบ้านทราบโดยเร็ว

มาตรา ๔๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตาม ๔๒ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๓ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตน เมื่อเจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงให้เห็นว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้นอยู่ในทะเบียนบ้าน ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้เจ้าบ้านหรือผู้ซึ่งเจ้าบ้านมอบหมายทราบโดยเร็ว

กรณีตามวรรคสองหรือวรรคสาม ถ้าผู้ที่ถูกถอนชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการ

การเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นที่สุดสำหรับการเลือกตั้งครั้งนั้น

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด และคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบคำพิพากษานั้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บันทึกไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกหรือปรับปรุงการบันทึกเดิมให้สอดคล้องกับคำพิพากษาที่ถึงที่สุดนั้น

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่มีการถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๔ วรรคสองหรือวรรคสาม หรือเพิ่มชื่อบุคคลใดลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดตามมาตรา ๔๕ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งต่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๑๒ ให้ถูกต้องด้วย

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบด้วย เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการย้ายโดยมีเหตุผลอันสมควร

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมิได้อยู่อาศัยจริง

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน

ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๕
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๔๘ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(๔) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๔๙ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๔) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๘) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๙) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๓) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๔) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(โปรดพลิก)

(๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(๑๘) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๑๙) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๑ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒๐) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๑) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๒๒) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๓) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจหรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือแก่ราชการ และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒๕) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๕๐ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งหลักฐานการสมัครและค่าธรรมเนียมการสมัครตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าธรรมเนียมการสมัครตามวรรคหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และไม่ว่าในกรณีใดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่มีหน้าที่ต้องคืนค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้ใด

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับใบสมัครแล้วให้ตรวจสอบใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมว่าครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้นในทันที

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าผู้สมัครได้ส่งใบสมัคร เอกสาร หลักฐาน และค่าธรรมเนียมครบถ้วนแล้ว ให้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาคู่ฉบับไว้เป็นหลักฐาน

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของการสมัครของผู้สมัครตามวรรคสอง และตรวจสอบว่าผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ เมื่อเห็นว่าถูกต้องและผู้นั้นมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคสาม ให้มีชื่อ รูปถ่าย และหมายเลขประจำตัวของผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ให้ปิดประกาศคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ไว้ ณ ที่ปิดประกาศดังกล่าวด้วย

การประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคสาม ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการตามมาตรา ๕๔

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้ตนสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใดเพื่อให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นสมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๕๓ ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๑ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยนั้น

เพื่อประโยชน์และความสะดวกรวดเร็วในการรับคำร้องและวินิจฉัยกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดก็ได้

(โปรดพลิก)

มาตรา ๕๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือได้รับแจ้งจากบุคคลใดว่า ผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยโดยเร็ว ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน และถ้ามีหลักฐานตามสมควรว่าผู้สมัครผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้สั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร

ให้นำความในมาตรา ๕๓ วรรคสองมาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจ คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด การอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ระงับหรือชะลอการเลือกตั้ง และให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง

มาตรา ๕๕ ให้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครมาพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามวรรคหนึ่งแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๕๖ ผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้แต่งตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

มาตรา ๕๗ ตัวแทนผู้สมัครต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และห้ามมิให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือจับต้องบัตรเลือกตั้ง หรือกล่าวโต้ตอบกับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือระหว่างกันเองโดยประการที่จะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

ตัวแทนผู้สมัครอาจร้องทักท้วงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจดบันทึกคำทักท้วงนั้นไว้

ถ้าตัวแทนผู้สมัครกระทำการอันจะเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตักเตือนแล้วแต่ยังขัดขืน คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนผู้สมัครออกไปจากที่เลือกตั้ง

หมวด ๖
ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๕๘ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้ได้ตลอดไปจนกว่าจะมีการกำหนดใหม่ และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่เหมาะสม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดใหม่ให้เหมาะสมต่อไป ค่าใช้จ่ายที่กำหนดใหม่มิให้ใช้บังคับกับการเลือกตั้งที่อยู่ในระหว่างดำเนินการหรือที่จะมีขึ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายใหม่

ห้ามมิให้ผู้สมัครใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี จำนวนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทน และทรัพย์สินที่บุคคลอื่นได้นำมาให้ใช้หรือยกให้โดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครโดยผู้สมัครรับรู้หรือยินยอม ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น

บรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้หรือยินยอมตามวรรคสาม เว้นแต่ผู้สมัครจะได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการกระทำเช่นว่านั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าว ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อมิให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยบุคคลดังกล่าวอีกต่อไป

มาตรา ๕๙ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากการครบวาระ ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่ครบวาระจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึงวันเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการหรือการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

(โปรดพลิก)

มาตรา ๖๐ ภายในเก้าสิบวันนับจากวันเลือกตั้งผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปิดประกาศบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

รายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๑ ผู้สมัครผู้ใดยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งโดยมีหลักฐานอันสมควรว่า ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง แล้วแต่กรณี ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นมีการกระทำดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ผลการสอบหาข้อเท็จจริง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้นั้นกระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นและสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนสำหรับตำแหน่งที่ว่าง แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกับกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนวันที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่ง ในการนี้ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีเหตุอันควรสงสัยและมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งได้ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่ามีการยุบสภา ให้กระทำได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๓) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

(๕) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัดหรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด

ห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อนุมัติโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือก่อนการลาออกจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติสาธารณะ หรือเป็นโครงการหรือกิจกรรมต่อเนื่องที่กระทำเป็นปกติอยู่แล้ว หรือเป็นโครงการที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี

การประกาศนโยบายหรือการดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการใช้จ่ายจากเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิให้ถือว่าเป็นกรณีตาม (๑) หรือ (๒) เว้นแต่เป็นการโฆษณาหาเสียงเกี่ยวกับนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดดำเนินการใดอันมีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาและวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่าการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นการต้องห้ามดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(โปรดพลิก)

มาตรา ๖๔ เพื่อให้การหาเสียงเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามผู้สมัครดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหาเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะดังกล่าว

ผู้สมัครผู้ใดมีผู้ช่วยหาเสียงจำนวนเท่าใด ให้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ช่วยหาเสียง หน้าที่ และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่งต้องนำไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้สมัครจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือกลับจากที่เลือกตั้งโดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง เพื่อจูงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้งหรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่การเลือกตั้งโดยประการที่อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการตามที่ทางราชการร้องขอ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่กระทำการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติ ระงับ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการกระทำดังกล่าว ในกรณีจำเป็นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด หรือที่ว่าการอำเภอ หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งจนกว่าจะมีการประกาศผลการนับคะแนนได้

มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร นับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา ๖๙ การปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะ จะกระทำได้เฉพาะในสถานที่และมีขนาดไม่เกินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด

มาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งและมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่มีการหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใดว่า การหาเสียงเลือกตั้งนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่แจ้งข้อเท็จจริงให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลันและมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลโดยทันที

มาตรา ๗๒ เมื่อได้มีประกาศกำหนดที่เลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามคำสั่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด ปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งอยู่ก่อนหรือในวันเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำลายปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้ง

หมวด ๗
การออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่การใช้บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้การออกเสียงลงคะแนนสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องใช้วิธีเดียวกันนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นดังกล่าวให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๗๔ การออกเสียงลงคะแนน ให้กระทำได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) การลงคะแนนโดยใช้บัตรเลือกตั้ง

(๒) การลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่การใช้บัตรเลือกตั้ง

การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีตาม (๒) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๗๕

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) มิให้นำความในมาตรา ๗๙ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง ให้มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในการกำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้วเพื่อให้สามารถใช้หีบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวได้ต่อไป

มาตรา ๗๖ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา แต่ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง

มาตรา ๗๗ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบบัตรเลือกตั้งเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้ง

มาตรา ๗๘ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถือบัตรไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปออกเสียงลงคะแนน

บัตรหรือหลักฐานอื่นใดตามวรรคหนึ่ง แม้จะหมดอายุแล้วก็ให้สามารถใช้ในการแสดงตนตามวรรคหนึ่งได้

ขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๙ การออกเสียงลงคะแนน ให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในช่องทำเครื่องหมายของหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในบัตรเลือกตั้ง และในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์จะลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องทำเครื่องหมาย “ไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด”

มาตรา ๘๐ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุในการออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการออกเสียงลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๘๑ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้งแล้ว ให้พับบัตรเลือกตั้งเพื่อมิให้ผู้อื่นทราบว่าลงคะแนนเลือกผู้สมัครผู้ใดหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด แล้วให้นำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งด้วยตนเองต่อหน้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หรือในกรณีตามมาตรา ๘๐ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะช่วยใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้งแทนก็ได้ แต่ต้องทำต่อหน้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งพยายามออกเสียงลงคะแนนหรือออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๘๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นเพื่อการออกเสียงลงคะแนนนอกจากบัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง เว้นแต่เป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจ

มาตรา ๘๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจทำเครื่องหมายโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้งนอกจากเครื่องหมายที่ลงคะแนน

มาตรา ๘๕ ในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดถ่ายภาพบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เห็นเครื่องหมายลงคะแนนในคูหาเลือกตั้ง

มาตรา ๘๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อออกเสียงลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๘๗ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนำบัตรเลือกตั้งที่ออกเสียงลงคะแนนแล้วแสดงต่อผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนได้ลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้ หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะออกเสียงลงคะแนนได้

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ใดจ่าย แจก หรือให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจมิให้ไปออกเสียงลงคะแนน หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปออกเสียงลงคะแนน

ผู้ใดมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้อื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไปไว้ในความครอบครองโดยไม่มีเหตุอันสมควรในระหว่างวันประกาศให้มีการเลือกตั้งถึงวันถัดจากวันเลือกตั้ง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการตามวรรคหนึ่ง

(โปรดพลิก)

มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อลงคะแนนเลือกหรือลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด หรืองดเว้นไม่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด

มาตรา ๙๑ ในกรณีที่การออกเสียงลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ไม่ว่าจะมีการเริ่มลงคะแนนแล้วหรือไม่ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

เมื่อได้มีประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ ในการนี้ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคสาม ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าจะไม่สามารถดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในมาตรา ๑๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะขยายระยะเวลาออกไปตามที่สมควรก็ได้

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง

มาตรา ๙๓ เมื่อถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการออกเสียงลงคะแนน ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง และงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ และจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้ง และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วประกาศให้ประชาชนที่อยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ได้ทราบ

ในกรณีที่ถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนนแล้วยังมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะออกเสียงลงคะแนนได้มาแสดงตัวอยู่ในที่เลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก่อนเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน แต่ยังไม่ได้แสดงตนหรือรับบัตรเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอนุญาตให้บุคคลเหล่านั้นแสดงตนและมอบบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และเมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว จึงดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๙๔ ตั้งแต่เวลาที่เปิดการออกเสียงลงคะแนน จนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับหีบบัตรเลือกตั้งที่เก็บบัตรเลือกตั้งภายหลังจากการนับคะแนนแล้ว รวมตลอดทั้งบัตรเลือกตั้ง เอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่เป็นการกระทำตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๘
การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๙๕ เมื่อเสร็จสิ้นการออกเสียงลงคะแนนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งและให้กระทำโดยเปิดเผยและห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลาการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในการนับคะแนนเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใดด้วย

มาตรา ๙๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๙๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ เพื่อให้บัตรเลือกตั้งที่อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนผิดจากความจริง

มาตรา ๙๘ ในการนับคะแนนเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยด้วยเสียงข้างมากว่าบัตรเลือกตั้งใดเป็นบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนเลือกตั้งไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรที่มิได้ทำเครื่องหมายใด ๆ

(๒) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครคนใด เว้นแต่เป็นการลงคะแนนไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด

(๓) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๘๔

(๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๙๙ ห้ามมิให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

มาตรา ๑๐๐ เมื่อมีการรวมผลการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้กระทำโดยเปิดเผยและรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งต่อไปโดยต้องไม่เกินสามวันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่ในกรณีที่บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือสูญหาย หรือการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไปจะก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งให้ดำเนินการออกเสียงลงคะแนนใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นตามควรแก่กรณีก็ได้

มาตรา ๑๐๒ ในการนับคะแนนเลือกตั้ง หากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งพบว่ามีบัตรปลอม ให้แยกบัตรปลอมออกไว้ต่างหาก และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสลักหลังในบัตรปลอมว่า “ปลอม” โดยให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

เมื่อปรากฏว่ามีบัตรปลอมตามวรรคหนึ่ง ให้งดการนับคะแนนเลือกตั้งนั้น และให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแจ้งประชาชนทราบ และรายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเพื่อเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาดำเนินการ

เมื่อสั่งงดการนับคะแนนตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง บัตรปลอม พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้ง ให้แก่ผู้อำนวยการ

การเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเก็บไว้เป็นพยานหลักฐานต่อไปตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้วให้มีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน ถ้ามิได้มีหลักฐานอันแสดงได้ว่าบัตรปลอมที่พบนั้นมิใช่เป็นวิธีการในการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรม ให้สั่งยกเลิกการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และสั่งให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ในกรณีเช่นนั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้สมัครทราบวันเวลาและสถานที่ที่จะเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยแจ้งให้ทราบด้วยว่าผู้สมัครมีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วยตนเองหรือจะส่งผู้แทนมาแทนตนก็ได้ ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองว่าไม่มีการทุจริตหรือไม่มีกรณีไม่เที่ยงธรรม ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งและประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากยังไม่ตรงกันอีกให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและนำส่งหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้สันนิษฐานว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งอื่นทุกหน่วยหรือบางหน่วยตามที่เห็นสมควรด้วย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๐๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การตรวจสอบบัตรเลือกตั้งดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผลการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามวรรคสามเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเดิมพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ได้รับเลือกตั้งเดิม

(ร่างประชาชน)

มาตรา ๑๐๔ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๐ แล้วเห็นว่าการเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าการนับคะแนนเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว ให้มีคำสั่งให้นับคะแนนเลือกตั้งใหม่ การนับคะแนนใหม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยพลัน

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานตามวรรคสาม หรือเมื่อมีกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ามีการฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ หรือมีกรณีอื่นที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการไต่สวนโดยพลัน ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูล ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่การฝ่าฝืนหรือความไม่สุจริตหรือไม่เที่ยงธรรมดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับผู้ได้คะแนนในลำดับที่จะได้รับเลือกตั้ง ในกรณีเช่นนี้ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไปโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการหาความจริง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจไต่สวนครอบคลุมถึงการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่มิได้มีเหตุสงสัยดังกล่าวตามที่เห็นสมควรด้วย

มาตรา ๑๐๕ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง

คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ไม่ว่าเป็นการกระทำของผู้ใด ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้ผู้สมัครผู้นั้นระงับหรือดำเนินการใดเพื่อแก้ไขความไม่สุจริตและความไม่เที่ยงธรรมนั้นภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้สมัครผู้นั้นไม่ดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานว่าผู้สมัครผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำนั้น เว้นแต่ผู้สมัครนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

ในกรณีที่มีคำสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรานี้ภายหลังวันออกเสียงลงคะแนนแต่ก่อนวันประกาศผลการเลือกตั้ง และผู้สมัครที่ถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนน

เลือกตั้งในลำดับที่ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๑๐๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าผู้นั้นกระทำผิดตามมาตรา ๑๐๕ ให้ศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี

เมื่อประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งนั้น และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลาสิบปี

การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำสั่งรับคำร้องตามวรรคสองไว้พิจารณาแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี หยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลอุทธรณ์จะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิด

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสี่ ให้รองผู้บริหารท้องถิ่นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ผู้นั้นต้องรับผิดในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งใหม่ และให้ศาลอุทธรณ์สั่งให้ผู้นั้นจ่ายค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแถลงต่อศาล

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง เมื่อหักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดที่เหลือจากนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๙ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดและมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง แต่ในเขตเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัคร

(โปรดพลิก)

ซึ่งได้คะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเรียงตามลำดับลงมาในเขตเลือกตั้งนั้นและได้รับคะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้สมัครได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเลือกตั้งเท่ากันจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากไม่มีผู้สมัครผู้ใดได้รับเลือกตั้งเพราะเหตุที่ไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเท่ากับจำนวนผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น หรือในกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับเลือกตั้งต่อเมื่อได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ และดำเนินการให้มีการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมทุกรายซึ่งไม่ได้คะแนนมากกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๐ ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ให้ดำเนินการจนกว่าจะมีผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๑๐๘ หรือมาตรา ๑๐๙ สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๙
การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควร มีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควรดำเนินการต่อไป

ให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวน ให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดหรือทุกเขตมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และดำเนินการตามมาตรา ๑๐๕ ต่อไป แต่ถ้าได้รับแจ้งภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ให้ดำเนินการตามต่อไปตามมาตรา ๑๐๖

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำการไปในทางที่อาจเกิดความเสียหายแก่การจัดการเลือกตั้งหรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบและแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากหน้าที่ ส่งมอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสอง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรให้มีการดำเนินการทางวินัยด้วย ให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ได้รับยกเว้นโทษตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสาม

(โปรดพลิก)

มาตรา ๑๑๕ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือไม่ให้ความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควรในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

ถ้าการกระทำตามวรรคสอง เป็นการกระทำหรือก่อให้ผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑๗ กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดลงสมัครรับเลือกตั้งโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งที่ตนได้รับมอบจากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ชำรุดหรือเสียหาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และมิให้ถือว่าเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใด ๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสียอันมิใช่เป็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๒๐ ในระหว่างเวลาเปิดการออกเสียงลงคะแนนจนถึงเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนนหรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดขาย จำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขันต่อใด ๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้เล่นมีกำหนดสิบปี และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้จัดให้มีการเล่น

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดแจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ มาตรา ๖๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๐ มาตรา ๙๗ หรือมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ (๓) (๔) หรือ (๕) หรือมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ ถ้าผู้นั้นได้แจ้งถึงการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนนั้นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนถูกจับกุม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษและไม่ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับไม่เกินกึ่งหนึ่งจากจำนวนเงินค่าปรับแก่ผู้แจ้งความนำจับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๒๗ ผู้สมัครผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๗๑ หรือ

(๒) ฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง

ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๓๐ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ความผิดได้เกิดขึ้น

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๔ หรือจงใจขัดขวางการขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งหรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้การขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดยี่สิบปี

มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๓ วรรคสอง มาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๓๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งตามมาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ในการสืบสวนหรือไต่สวน หากปรากฏว่าการให้ข้อมูล การชี้เบาะแสหรือคำให้การของบุคคลซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้รายใด จะเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดคนอื่นที่เป็นตัวการสำคัญ และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกันบุคคลนั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติไม่ดำเนินคดีกับบุคคลใดแล้ว ให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป เว้นแต่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ถูกกันไว้เป็นพยานได้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือไม่ไปเบิกความ หรือไปเบิกความแต่ไม่เป็นไปตามที่ให้การหรือให้ถ้อยคำไว้ ให้การกันบุคคลไว้เป็นพยานนั้นสิ้นสุดลง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปได้

การกันบุคคลไว้เป็นพยานตามวรรคหนึ่ง และการเพิกถอนการกันไว้เป็นพยานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่มนับระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใด ให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(โปรดพลิก)

มาตรา ๑๔๐ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๔๑ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแล้ว ให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังต่อไปนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นผลบังคับสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๑) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๖/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๓) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๙ เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๙ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาล การยกฐานะเป็นเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะของเทศบาล ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

(๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งนายกเมืองพัทยา ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

ในกรณีที่ไม่มีคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่งเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....
และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ก. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข. ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และ ๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นและการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตรากฎหมายดังกล่าว

(โปรดพลิก)

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ก. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

(๑) บทบัญญัติทั่วไป และหมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๑ – ร่างมาตรา ๑๗)

กำหนดให้การจัดการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งและรองรับกรณีที่ กกต. ดำเนินการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน (ร่างมาตรา ๕) กำหนดการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (ร่างมาตรา ๗) ปรับปรุงการตรวจสอบการเลือกตั้งของ กกต. ให้ปฏิบัติงานในเชิงรุกโดยการตรวจสอบการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น กกต. ไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนก่อน รวมทั้งกำหนดให้ชัดเจนว่าการประกาศผลการเลือกตั้ง ไม่เป็นการตัดอำนาจ กกต. ในการสืบสวนหรือไต่สวนการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๖) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ในกรณีที่มีการสั่งให้ผู้บริหารประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่ว่าด้วยเหตุใด หาก กกต. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งนั้นไม่ชอบ ก็ย่อมไม่กระทบต่อการเลือกตั้งนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๘ – ร่างมาตรา ๒๓)

กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำหนดเขตเลือกตั้ง กรณีเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีเกณฑ์การกำหนดเขตที่แตกต่างกันตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ได้มีการเพิ่มเติมข้อยกเว้นกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๘ (๔)) เพื่อแก้ไขปัญหากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่หมู่บ้านน้อยหรือมีประชากรไม่ถึง ๒๕ คน ซึ่งจะกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป และกรณีเขตเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่นให้ถือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๑) สำหรับการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๒)

(๓) หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๔ – ร่างมาตรา ๓๖)

กำหนดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และกำหนดหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้อำนาจ กกต. ในการแต่งตั้งให้ปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เมื่อมีเหตุที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือเหตุจำเป็นอื่นได้ (ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสาม)

(๔) หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๗ - ร่างมาตรา ๔๗)

กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตัดสิทธิกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการแจ้งกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... แล้ว สำหรับการตัดสิทธิกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๑) ได้เปลี่ยนแปลงเป็นให้ตัดสิทธิครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้งที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิ

(๕) หมวด ๕ ผู้มีสิทธิรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ – ร่างมาตรา ๕๗)

กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ – ร่างมาตรา ๔๙) ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... แล้ว และกำหนดเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง และการดำเนินการรับสมัครโดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการยื่นคำร้องคัดค้าน และการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ และได้กำหนดห้ามการรับจ้างหรือว่าจ้างให้สมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๒) ไว้ด้วย

(๖) หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๘ – ร่างมาตรา ๗๒)

กำหนดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดจำนวนตามหลักเกณฑ์ที่ กกต. กำหนด การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้ง การกำหนดเวลาและข้อห้ามในการดำเนินการหาเสียง การหาเสียงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการกำหนดให้ผู้สมัครสามารถมีผู้ช่วยหาเสียงได้แต่ต้องแจ้งจำนวนให้สำนักงาน กกต. จังหวัดทราบ โดยค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียงนั้นให้คำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

(๗) หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๗๓ – ร่างมาตรา ๙๔)

กำหนดวิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยให้ กกต. เป็นผู้กำหนดลักษณะบัตรและหีบบัตรเลือกตั้ง กำหนดเวลาออกเสียงเลือกตั้ง (๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.) โดย กกต. มีอำนาจกำหนดเวลาดังกล่าวเป็นอย่างอื่นได้ กำหนดข้อห้ามการดำเนินการในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน เช่น การห้ามใช้บัตรปลอมลงคะแนน การห้ามถ่ายภาพในคูหาเลือกตั้ง สำหรับการอำนวยความสะดวกในการออกเสียงของผู้พิการหรือผู้สูงอายุนั้น ไม่ได้กำหนดให้ผู้อื่นดำเนินการช่วยเหลือโดยการลงคะแนนแทน มีเพียงการช่วยใส่บัตรลงในหีบเท่านั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลงคะแนนโดยตรงและลับ ซึ่งแตกต่างจากร่างมาตรา ๙๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และกำหนดให้ กกต. มีอำนาจจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่จัดการเลือกตั้งไม่ได้ รวมทั้งการกำหนดเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนหลังเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน โดยได้มีการกำหนดให้ในกรณีที่มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว กกต. จะกำหนดให้นำมาใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นก็ได้ (ร่างมาตรา ๗๓) และให้ กกต. เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

ดังกล่าว การกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งให้ กกต. คำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้วด้วย (ร่างมาตรา ๗๕) และการกำหนดให้ใช้บัตรและหลักฐานที่ทางราชการออกให้แม้หมดอายุก็ใช้แสดงตนลงคะแนนได้ (ร่างมาตรา ๗๘)

(๘) หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๕ – ร่างมาตรา ๑๑๐)

กำหนดวิธีการนับคะแนนที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับ ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ ลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง การดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนนได้เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย กรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่ามีบัตรปลอมและกรณีผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้ง และกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้สมัครที่กระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเกณฑ์คะแนนเสียงสำหรับผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีทั่วไป กรณีได้คะแนนเสียงน้อยกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด และกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดให้มี รวมทั้งการกำหนดให้มีการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น โดยให้พิจารณาค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่ กกต. แถลงต่อศาล (ร่างมาตรา ๑๐๗) และการกำหนดให้ถือว่าสภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หากไม่สามารถได้ผู้รับเลือกตั้งเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ตามเหตุที่กฎหมายกำหนดมาแล้วครั้งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๑๐)

(๙) หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๑ – ร่างมาตรา ๑๑๓)

กำหนดวิธีการดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งโดยลดขั้นตอนการดำเนินการตามที่กำหนดในกฎหมายปัจจุบัน เพื่อให้ กกต. ดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งในเชิงรุก

(๑๐) หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๑๑๔ – ร่างมาตรา ๑๔๐)

กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยฐานความผิดที่สำคัญ ได้แก่ การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ถือว่าเป็นการกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งร่างมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง กำหนดฐานความผิดไว้หลายกรณีซึ่งมากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ กกต. มีอำนาจกันบุคคลไว้เป็นพยานได้ (ร่างมาตรา ๑๓๗) และกำหนดให้ กกต. และผู้สมัครเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย (ร่างมาตรา ๑๓๙)

ข. ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และ ๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับดังกล่าวเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการนำมาอนุโลมใช้กับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับระยะเวลาและขั้นตอนการจัดการเลือกตั้งที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) เพิ่มเติมข้อยกเว้นเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานของรัฐ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อห้ามในการมีส่วนได้เสียกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวกับตำรวจ

(๗) เพิ่มเติมบทบัญญัติที่ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายเงินเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โดยไม่รวมถึงกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญ
ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
๑	ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ	๑. กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดการเลือกตั้งเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งมิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๕ ๒. กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศให้มีการเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๑ ๓. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๙ ๔. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลในการช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๒๔ ๕. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งและจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการ

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
			เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๒๕ ๖. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ ๗. กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการจัดพิมพ์และส่งบัตรเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๓๖ ๘. กำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกตั้งได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๓๙ ๙. กำหนดหลักเกณฑ์ในการแก้ไขประกาศบัญชีรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุ เพื่อให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๔๐ ๑๐. กำหนดหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นบทสันนิษฐานของกฎหมายในเรื่องการย้ายบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๔๗

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
			๑๑. กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการสมัคร หลักฐานการสมัคร และค่าธรรมเนียมการสมัคร ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๕๐ ๑๒. กำหนดหลักเกณฑ์ในการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบในการลงคะแนนตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๕๑ ๑๓. กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการมอบอำนาจในการวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๕๓ ๑๔. กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๕๘ ๑๕. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... ตามมาตรา ๕๙ ๑๖. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายละเอียดวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้ง ตาม

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
			พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๖๐ ๑๗. กำหนดหลักเกณฑ์การปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๖๙ ๑๘. กำหนดหลักเกณฑ์ในการห้ามมิให้มีการนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดมาปิดแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๗๒ ๑๙. กำหนดลักษณะของหีบบัตรเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๗๕ ๒๐. กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๗๗ ๒๑. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบการแสดงตนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนน ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๗๘

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
			๒๒. กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในช่วงระยะเวลาปิดการลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๙๓ ๒๓. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บรักษาบัตรเลือกตั้ง เอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๙๔ ๒๔. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๙๖ ๒๕. กำหนดหลักเกณฑ์การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลการนับคะแนน วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตร เอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๐ ๒๖. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บบัตรปลอมเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๒

ลำดับที่	รายชื่อกฎหมายลำดับรอง	กรอบระยะเวลา	กรอบสาระสำคัญ
			๒๗. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๓ ๒๘. กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๔ ๒๙. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้คะแนนเท่ากันตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๘
๒	ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง วิธีการหรือลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ	กำหนดหลักเกณฑ์ลักษณะต้องห้ามในการหาเสียง จำนวนผู้ช่วยหาเสียง และค่าตอบแทนผู้ช่วยหาเสียง ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มาตรา ๖๔

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็น ในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ของ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....

๒. ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๓. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๔. ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๕. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๖. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

หน้าว่าง

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....
๒. ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๓. ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๔ ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๕. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๖. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

☐ กฎหมายใหม่ ☑ แก้ไข/ปรับปรุง ☐ ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. เทศบาล อบจ. กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อให้การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการกระทำที่ต้องห้ามและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตและมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต นอกจากนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังได้แก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะและเพื่อให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

(๑) โดยบทบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเลือกตั้ง และปัญหาในทางกฎหมายที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นยังมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โปรดพลิก

(๒) การวินิจฉัยเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนและก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

(๓) รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีการกำหนดเปิดช่องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีรายจ่ายที่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งแก้ไขปัญหาอันเกิดจากหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับการจราจร และการจัดการศึกษา

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

(๑) จำเป็นต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องจากมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการได้มาและการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น อีกทั้งจำเป็นที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจ และการจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากปัญหาที่มีขึ้นในปัจจุบัน

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

(๑) อาจก่อให้เกิดปัญหาหรือมีการโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) กลไกการตรวจสอบการทำงานของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะใช้กับรูปแบบการทุจริตหรือประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้น

(๓) การจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบัญญัติว่าด้วยรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในปัจจุบันซึ่งจะทำให้ปัญหาที่มีขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะยังไม่ได้รับการแก้ไข

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่น

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น ๖ ฉบับ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ ฉบับ ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๒.๑) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการนำมาอนุโลมใช้กับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับระยะเวลาและขั้นตอนการจัดการเลือกตั้งที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๕) เพิ่มเติมข้อยกเว้นเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานของรัฐ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อห้ามในการมีส่วนได้เสียกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

(๒.๖) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวกับตำรวจ

(๒.๗) เพิ่มเติมบทบัญญัติที่ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายเงินเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ยกเว้นกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

(๒.๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนี้ จะมีผลทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อีกทั้งบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมในครั้งนี้จะกำหนดกรอบการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจและรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

(๑) ทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพื่อให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(๒) ทำให้กระบวนการสอบสวนและวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และรวดเร็ว

(๓) การกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของผู้บริหารท้องถิ่น จะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่

ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และเป็นการป้องกันไม่ให้บุคคลที่ขาดคุณสมบัติกลับเข้ามารับตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง

(๔) ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

(๑) การไม่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ลดปัญหาข้อหารือหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

(๓) ในช่วงแรกของการบังคับใช้กฎหมายอาจตรวจสอบพบการทุจริตการเลือกตั้งมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ๆ ควรที่จะมีการทุจริตการเลือกตั้งลดลงตามลำดับ

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

ไม่มี

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เนื่องจากการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชน หรือไม่ อย่างไร

เอกชนสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นว่ากระทำการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ได้อยู่แล้วตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจที่มีการเพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ย่อมมอบหมายหรือร่วมดำเนินการกับเอกชนได้หากเห็นสมควร

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจนี้ เป็นภารกิจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้ควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มิใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้งแทนได้

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่า หรือไม่

ภารกิจนี้ เกี่ยวกับการได้มาซึ่งองค์กรบริหารและองค์กรนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมดูแล แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้งแทนได้

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

☑ หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในหมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

☑ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินของราชการส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (มาตรา ๗๖ ของรัฐธรรมนูญ)

☑ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม ในเรื่อง การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ไม่สามารถใช้มาตรการทางบริหารได้ เนื่องจากการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดเหตุพ้นจากตำแหน่ง และกำหนดหน้าที่และอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการในการจัดการเลือกตั้งและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องกระทำโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

-

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากในการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นนั้น จำเป็นต้องมีบทบัญญัติที่อาจมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และจำเป็นที่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งดังกล่าว นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องกำหนดให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของราชการ กรณีจึงจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

โปรดพลิก

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

☑ ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก การดำเนินการนี้เป็นภารกิจเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

☐ ทยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก.....

☐ ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก.....

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

☑ ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากประสงค์จะให้มีผลใช้บังคับทันทีและมีบทเฉพาะกาลรองรับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎหมายมีผลใช้บังคับไว้แล้ว

☐ มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด .....

☐ ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด .....

๓.๕ ถ้าจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมิใช่การบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่สมควรตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

☐ **ควบคุม** ☑ **กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)** ☐ **ส่งเสริม**

☐ **ระบบผสม (ทั้งควบคุมและส่งเสริม)**

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมาตรา ๒๕๐ วรรคห้า กำหนดให้ต้องมีการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย – ไม่มีการใช้ระบบอนุญาตในร่างกฎหมายนี้

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบการอนุมัติ การอนุญาต การจดทะเบียน หรือใช้ระบบอื่น.....

๓.๗.๒ ค่าธรรมเนียมมีความจำเป็นอย่างไร มีความคุ้มค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร.....

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติอนุญาตหรือไม่..... อย่างไร.....

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่.....

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่..... อย่างไร.....

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่

มี

มีความจำเป็นอย่างไร

- รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ (๑) และ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และต้องควบคุมดูแลการเลือกตั้งดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมาก คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่อาจดำเนินการได้เองทั้งหมด จึงจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ดำเนินการแทนในบางพื้นที่เพื่อเป็นกลไกการดำเนินการเลือกตั้งให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่ เนื่องจากคณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีหน้าที่และอำนาจเฉพาะการดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยไม่มีคณะกรรมการอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจดังกล่าว

หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น

-

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

ไม่มี

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

-

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินการไว้ชัดเจน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีกลไกการอุทธรณ์สำหรับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ไว้ด้วย เช่น การสืบสวนหรือไต่สวนเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นย่อมเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด หรือการวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ย่อมต้องเป็นไปตามเหตุที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ ในกรณีมีการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้กำหนดกลไกและลำดับชั้นการตรวจสอบไว้แล้ว

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

มีการกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

- การกระทำที่เป็นการทุจริตการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งไม่อาจเกิดขึ้นได้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จึงจำเป็นต้องกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดที่เป็นเหตุให้เกิดกรณีดังกล่าว ซึ่งจะเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้งได้

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

-

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

☑ **ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง**

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กกต. และกระทรวงมหาดไทย

☑ **ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย**

ประชาชนซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

☑ **ด้านสังคม**

- เชิงบวก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การบริหารงานและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต่อประชาชนในพื้นที่

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ประชาชนทุกภาคส่วน

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

-

๕.๓ **สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด**

จำกัดสิทธิในการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งในกรณีที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

การจำกัดนั้นเป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่ อย่างไร

เป็นการจำกัดสิทธิเฉพาะผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ไม่ได้เป็นการจำกัดสิทธิประชาชนทั่วไปในทุกกรณี และเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้กระทำได้

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเพียงใด และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนจะได้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เพื่อบริหารงานและพัฒนาท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อย เพียงใด และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามากน้อยเพียงใด

ร่างกฎหมายทั้ง ๖ ฉบับนี้ มิได้มีผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากเป็นกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการบริหารจัดการในภาครัฐ

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบกับมีระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการกำหนดกรอบหน้าที่และอำนาจและประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ย่อมทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

-

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

การปรับตัวของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายในช่วงต้น เนื่องจากมีการปรับปรุงบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การวินิจฉัยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างไปจากกฎหมายปัจจุบัน

(โปรดพลิก)

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

ร่างกฎหมายทั้ง ๖ ฉบับนี้ ไม่ได้มีผลเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่ประชาชน โดยในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ เป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าต้องใช้

เป็นไปตามการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ซึ่งจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(ค) งบประมาณที่คาดว่าต้องใช้ ในระยะห้าปี โดยแยกเป็นงบดำเนินงานและงบลงทุน

การจัดการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมีการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีการใช้งบประมาณตามจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

☑ **วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย**

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและกระทรวงมหาดไทยเผยแพร่และสร้างความรับรู้และความเข้าใจทั้งต่อประชาชนทั่วไปและผู้ที่ประสงค์จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผ่านช่องทางและวิธีการปกติที่ดำเนินการเป็นประจำอยู่แล้ว

☑ **การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน**

ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องผ่านทางหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในทุกช่องทาง

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

☑ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
☑ เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
☑ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
☑ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
☑ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
☑ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
☑ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

๑) การจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรณีครบวาระ ให้จัดภายใน ๔๕ วัน กรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นให้จัดภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งย่นหรือขยายเวลาดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๑๐)

๒) การกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้ง ให้เริ่มรับสมัครไม่เกิน ๑๐ วันนับแต่ประกาศให้มีการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑ (๒))

๓) ในกรณีทั่วไป ให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๖)

๔) ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แจ้งจำนวนราษฎร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๒๐ วันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการกลางประกาศจำนวนราษฎรทั้งประเทศ และหากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนราษฎร ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่แจ้งเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง (ร่างมาตรา ๒๐)

๕) การกำหนดหน่วยเลือกตั้งหรือที่เลือกตั้ง ให้กระทำก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และในกรณีมีการเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง ให้กระทำโดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน (ร่างมาตรา ๒๒)

๖) ให้มีการแต่งตั้งผู้สิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน (ร่างมาตรา ๒๗)

๗) กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งใดไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเหตุดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายใน ๗ วัน ก่อนวันเลือกตั้งหรือภายใน ๗ วันนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งภายใน ๗ วันก่อนวันเลือกตั้ง ให้ดำเนินการแจ้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในกรณีที่พิจารณาว่าการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่มีเหตุอันสมควร ให้แจ้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเหตุ และบุคคลดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์ภายใน ๓ วันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๙)

๘) ให้มีการประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๓๙ หรือแจ้งเหตุแต่ไม่มีเหตุอันสมควร เมื่อครบกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๐)

๙) ให้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน และแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เจ้าบ้านทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน (ร่างมาตรา ๔๒)

๑๐) ผู้สิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน โดยในกรณีที่เห็นว่าผู้แจ้งหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้แจ้งและเจ้าบ้านทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ (ร่างมาตรา ๔๓)

๑๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศ เป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบ แต่ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับคำร้อง (ร่างมาตรา ๔๔)

๑๒) ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายใน ๗ วันนับแต่วันปิดรับสมัคร (ร่างมาตรา ๕๑)

๑๓) ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๕๑ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัคร (ร่างมาตรา ๕๓)

๑๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยกรณีที่พบว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยเร็ว ถ้าความปรากฏหรือได้รับแจ้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ให้วินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน และในกรณีที่การอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๔)

๑๕) ผู้สมัครผู้ใดประสงค์จะส่งตัวแทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งตัวแทนของตนต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๗ วัน (ร่างมาตรา ๕๖)

๑๖) บรรดาเงินที่บุคคลอื่นได้ใช้จ่ายในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครและผู้สมัครได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าเป็นจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับรู้

หรือยินยอมตามวรรคสาม เว้นแต่ผู้สมัครจะได้แจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการกระทำเช่นว่านั้นภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการกระทำดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕๘)

๑๗) ผู้สมัครต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง พร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความจริงต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภายใน ๙๐ วันนับจากวันเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๐)

๑๘) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการสอบหาข้อเท็จจริงกรณีผู้สมัครผู้ใดยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งโดยไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายในการเลือกตั้ง หรือภายใน ๑๘๐วันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง แล้วแต่กรณี ถ้าผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นมีการกระทำดังกล่าว ให้แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไปโดยเร็ว โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รู้ผลการสอบหาข้อเท็จจริง สำหรับกรณีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาและมีคำสั่งภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง คำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๖๑)

๑๙) กำหนดเวลาให้ผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๖๒) ดังนี้

๑) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันครบวาระหรือครบอายุจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากมีการยุบสภาหรือถือว่ามีการยุบสภา ให้กระทำได้ตั้งแต่วันยุบสภาหรือวันที่ถือว่ามีการยุบสภาจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๓) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากตำแหน่งว่างอันมิใช่เพราะเหตุครบวาระหรือครบอายุ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่ตำแหน่งว่างลงจนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๔) ในกรณีมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้กระทำได้ตั้งแต่วันที่มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่จนถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาของวันก่อนวันเลือกตั้ง

๕) ในกรณีมีการสั่งให้มีการออกเสียงลงคะแนนใหม่ ผู้ใดจะหาเสียงเลือกตั้งมิได้เว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีมติเป็นอย่างอื่นโดยคำนึงถึงความสุจริตและเที่ยงธรรม

๒๐) ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกาถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง (ร่างมาตรา ๗๖)

๒๑) เมื่อได้มีประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้งเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดให้มีการลงคะแนน

เลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้นภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่สามารถจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งได้ และ ให้ประกาศวันลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าจำเป็นจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งที่อยู่นอกหน่วยเลือกตั้งนั้นก็ได้ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๙๑)

๒๒) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๙๒)

๒๓) ถ้าการนับคะแนนเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดการนับคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งต่อไปโดยต้องไม่เกิน ๓ วันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๑๐๑)

๒๔) ในกรณีที่ปรากฏภายหลังประกาศผลการเลือกตั้งว่า การนับคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดหรือในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องกระทำภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐๓)

๒๕) ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้วเห็นว่า มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำสนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครที่กระทำการเช่นนั้นทุกรายไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง (ร่างมาตรา ๑๐๕)

๒๖) ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควรมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควรดำเนินการต่อไปให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวนให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑)

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ

๑) การวินิจฉัยข้อสงสัยเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยต้องมีการสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒) การกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากมีการสั่งเพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติราชการของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดภายใน ๑๕ วัน และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๓) การกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น ที่จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งผู้มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมาย เมื่อพบว่ามีเหตุดังกล่าวให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อผลการสอบสวนดังกล่าว ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวน ให้รายงานให้ผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้พิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี และให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

บทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจที่มีอยู่ในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ เป็นไปตามหลักธรรมมาภิบาลและหลักนิติธรรมแล้ว เนื่องจากในบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจนั้น มีขึ้นเฉพาะกรณีที่จำเป็นซึ่งไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนลงไปได้ อีกทั้งหากไม่กำหนดให้ดุลพินิจย่อมทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นและการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในทางปฏิบัติและไม่อาจป้องกันการทุจริตที่อาจมีขึ้นในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อย่างไร

เนื่องจากเป็นใช้ดุลพินิจในการควบคุมดูแลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ความรอบคอบในการพิจารณาวินิจฉัยและอาจกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ผู้มีอำนาจดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดจึงไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้ เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดให้อำนาจไว้หรือกำหนดให้มีการมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ในกรณีเฉพาะเท่านั้น

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ได้กำหนดให้มีกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง รวมถึงกรรมการการเลือกตั้งแล้ว

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ

กำหนดให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลำดับการบังคับบัญชามีอำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของผู้กำกับ

ดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น หากผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยออกคำสั่ง ให้อุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นอกจากนี้ กรณีที่มีการสั่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุดภายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น หากผู้ที่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ มี ดังนี้

๑) การแจ้งเหตุไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งเหตุขัดข้องต่อเจ้าหน้าที่ได้ (ร่างมาตรา ๓๙)

๒) การให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านแจ้งต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่พบว่าผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๓)

๓) ให้ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกรณีที่ไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๓)

๔) ให้ผู้สมัครมีสิทธิแจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่าไม่ยินยอมให้มีการโฆษณาหาเสียงให้ตน (ร่างมาตรา ๕๘)

๕) ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครหรือไม่ เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยมีหลักฐานตามสมควร มีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้น ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุอันจะควรดำเนินการต่อไปให้สั่งยุติเรื่องและบันทึกเหตุผลไว้ในหนังสือแจ้งนั้น ในกรณีที่เห็นว่ามีเหตุอันควรไต่สวน ให้สั่งให้มีการดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ร่างมาตรา ๑๑๑) นอกจากนี้ ประชาชนหากเห็นเหตุที่อาจก่อให้เกิดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมย่อมสามารถแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง และมีอำนาจสืบสวนและไต่สวนในกรณีดังกล่าวได้

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ ไม่ได้กำหนดกระบวนการดังกล่าวไว้โดยตรง แต่ประชาชนก็สามารถร้องเรียนต่อนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แล้วแต่กรณี ตามหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

(๑) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินการในเรื่องใด ๆ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม	กำหนดระยะเวลาการออกอนุบัญญัติดังกล่าวจะเป็นไปตามแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญ ตามร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
มาตรา ๒๔ วรรคห้า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้ง การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและ	

มาตรา	กำหนดเวลา
ที่เลือกตั้ง การแต่งตั้งและจัดอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง การตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การดำเนินการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง การดำเนินการอื่นอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่	สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ที่สำนักงาน กกต. จัดทำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ ควบคุมการพิมพ์ และกำหนดวิธีการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง	
มาตรา ๕๑ วรรคสี่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศรายชื่อผู้สมัคร	
มาตรา ๕๓ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้คณะบุคคลพิจารณาและวินิจฉัยเบื้องต้นกรณีผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัคร	
มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการนำสิ่งพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใด มาปิดหรือแสดงไว้ภายในที่เลือกตั้ง	
มาตรา ๙๔ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง	
มาตรา ๙๖ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการในการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง	
มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาและทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	
มาตรา ๑๑ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประกาศให้มีการเลือกตั้ง	

(โปรดพลิก)

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง	
มาตรา ๔๗ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงาน หรือบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน	
มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัคร	
มาตรา ๕๙ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร	
มาตรา ๖๐ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับรายละเอียดและวิธีการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร	
มาตรา ๖๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนดสถานที่และขนาดของประกาศหรือแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งในที่สาธารณะ	
มาตรา ๙๘ (๔) ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดบัตรที่มีลักษณะเป็นบัตรเสีย	
มาตรา ๑๐๓ วรรคสาม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสั่งให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่	

(๒) ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๑) ร่าง**พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..)**

พ.ศ. ....

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๙๐/๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ร่างมาตรา ๒๓)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๘๕ (๑๐) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๐)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๔)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๖๗ (๙) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๑)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๗๗ วรรคสาม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๒)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ
มาตรา ๗๔ (๙) ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน (ร่างมาตรา ๒๐)	ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของกระทรวงมหาดไทยในการกำกับรายจ่ายของท้องถิ่น

(๒.๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

มาตรา	กำหนดเวลา
มาตรา ๙๖ วรรคสอง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (มาตรา ๒๓)	กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จัดทำภายใน ๙๐ วันนับแต่พระราชบัญญัติใช้บังคับ

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

☑ มีการรับฟังความคิดเห็น ☐ ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

☐ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

☑ ประชาชนทั่วไป

☑ องค์กรอื่น ได้แก่ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มี โดยเปิดเผยผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(โปรดพลิก)

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

☑ จัดทำ ☐ ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

☑ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

☑ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

☑ พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

☑ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

☑ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

☑ คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๖๑

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ – ๙ ต่อ ๑๖๖๘ (นางชื่นสุมนฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นการดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... และการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ

---

๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้ดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... และแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) บทบัญญัติทั่วไป และหมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๑ – ร่างมาตรา ๑๗)

กำหนดให้การจัดการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งและรองรับกรณีที่ กกต. ดำเนินการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นเอง หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน (ร่างมาตรา ๕) กำหนดการให้ความคุ้มครองการปฏิบัติงานโดยสุจริตของ กกต. เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มิให้ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง (ร่างมาตรา ๗) ปรับปรุงการตรวจสอบการเลือกตั้งของ กกต. ให้ปฏิบัติงานในเชิงรุกโดยการตรวจสอบการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้น กกต. ไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนก่อน รวมทั้งกำหนดให้ชัดเจนว่าการประกาศผลการเลือกตั้ง ไม่เป็นการตัดอำนาจ กกต. ในการสืบสวนหรือไต่สวนการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม (ร่างมาตรา ๑๖) นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ในกรณีที่มีการสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด หาก กกต. จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว แม้ภายหลังศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าคำสั่งหรือคำวินิจฉัยให้พ้นจากตำแหน่งนั้นไม่ชอบ ก็ย่อมไม่กระทบต่อการเลือกตั้งนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่ได้ดำเนินการมาโดยชอบ (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) หมวด ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๘ – ร่างมาตรา ๒๓)

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดเขตเลือกตั้ง กรณีเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีเกณฑ์การกำหนดเขตที่แตกต่างกันตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ได้มีการเพิ่มเติมข้อยกเว้นกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ร่างมาตรา ๑๘ (๔)) เพื่อแก้ไขปัญหากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่หมู่บ้านน้อยหรือมีประชากรไม่ถึง ๒๕ คน ซึ่งได้กำหนดกรณีดังกล่าวไว้ในกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ส่วนกรณีเขตเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่นให้ถือเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๑) สำหรับ

(โปรดพลิก)

การกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๒๒)

(๓) หมวด ๓ การดำเนินการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๔ – ร่างมาตรา ๓๖)

กำหนดเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง และกำหนดหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเลือกตั้ง รวมทั้งค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้อำนาจ กกต. ในการแต่งตั้งให้ปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เมื่อมีเหตุที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต หรือเหตุจำเป็นอื่นได้ (ร่างมาตรา ๒๔ วรรคสาม)

(๔) หมวด ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๓๗ - ร่างมาตรา ๔๗)

กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตัดสิทธิกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยได้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับการแจ้งกรณีที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... แล้ว สำหรับการตัดสิทธิกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๑) ได้เปลี่ยนแปลงเป็นให้ตัดสิทธิครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้งที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิ

(๕) หมวด ๕ ผู้มีสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ – ร่างมาตรา ๕๗)

กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๔๘ – ร่างมาตรา ๔๙) ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และกำหนดเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง และการดำเนินการรับสมัครโดยผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการยื่นคำร้องคัดค้าน และการดำเนินการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่าผู้สมัครเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ และได้กำหนดห้ามการรับจ้างหรือว่าจ้างให้สมัครหรือถอนการสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๒) ไว้ด้วย

(๖) หมวด ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๘ – ร่างมาตรา ๗๒)

กำหนดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดจำนวนตามหลักเกณฑ์ที่ กกต. กำหนด การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้ง การกำหนดเวลาและข้อห้ามในการดำเนินการหาเสียง การหาเสียงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการกำหนดให้ผู้สมัครสามารถมีผู้ช่วยหาเสียงได้แต่ต้องแจ้งจำนวนให้สำนักงาน กกต. จังหวัดทราบ โดยค่าตอบแทนของผู้ช่วยหาเสียงนั้นให้คำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

(๗) หมวด ๗ การออกเสียงลงคะแนน (ร่างมาตรา ๗๓ – ร่างมาตรา ๘๔)

กำหนดวิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยให้ กกต. เป็นผู้กำหนดลักษณะบัตรและหีบบัตรเลือกตั้ง กำหนดเวลาออกเสียงเลือกตั้ง (๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.) โดยในกรณีสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย กกต. มีอำนาจกำหนดเวลาดังกล่าวสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ โดยมีเวลาไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมง กำหนดข้อห้ามการดำเนินการในระหว่างการออกเสียงลงคะแนน เช่น การห้ามใช้บัตรปลอมลงคะแนน การห้ามถ่ายภาพในคูหาเลือกตั้ง สำหรับการอำนวยความสะดวกในการออกเสียงของผู้พิการหรือผู้สูงอายุนั้น

ไม่ได้กำหนดให้ผู้อื่นดำเนินการช่วยเหลือโดยการลงคะแนนแทน มีเพียงการอำนวยความสะดวก เช่น ช่วยใส่บัตรลงในหีบเท่านั้น เนื่องจากเห็นว่าเป็นการลงคะแนนโดยตรงและลับ ซึ่งแตกต่างจากร่างมาตรา ๙๒ แห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจงดการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งและจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และกำหนดให้ กกต. มีอำนาจจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่จัดการเลือกตั้งไม่ได้ รวมทั้งการกำหนดเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนหลังเวลาปิดการออกเสียงลงคะแนน โดยได้มีการกำหนดให้ในกรณีที่มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มิใช่บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว กกต. จะกำหนดให้นำมาใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นก็ได้ (ร่างมาตรา ๗๓) และให้ กกต. เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว การกำหนดลักษณะหีบบัตรเลือกตั้งให้ กกต. คำนึงถึงหีบบัตรเลือกตั้งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่แล้วด้วย (ร่างมาตรา ๗๕) และการกำหนดให้ใช้บัตรและหลักฐานที่ทางราชการออกให้แม้หมดอายุก็ใช้แสดงตนลงคะแนนได้ (ร่างมาตรา ๗๘)

(๘) หมวด ๘ การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๙๕ – ร่างมาตรา ๑๑๐)

กำหนดวิธีการนับคะแนนที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องนับ ณ ที่เลือกตั้งนั้น ๆ ลักษณะบัตรเสียที่ไม่นับเป็นคะแนน การประกาศผลการเลือกตั้ง การดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถนับคะแนนได้เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัย กรณีที่นับคะแนนแล้วพบว่ามีบัตรปลอมและกรณีผลการนับคะแนนไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้ง และกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้สมัครที่กระทำการเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเกณฑ์คะแนนเสียงสำหรับผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีทั่วไป กรณีได้คะแนนเสียงน้อยกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใด และกรณีมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่กฎหมายกำหนดให้มี รวมทั้งการกำหนดให้มีการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งใหม่ที่มีขึ้น โดยให้พิจารณาค่าใช้จ่ายนั้นตามประมาณการค่าใช้จ่ายที่ กกต. แถลงต่อศาล (ร่างมาตรา ๑๐๗) และการกำหนดให้ถือว่าสภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หากไม่สามารถได้ผู้รับเลือกตั้งเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ตามเหตุที่กฎหมายกำหนดมาแล้วครั้งหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๑๐)

(๙) หมวด ๙ การดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๑๑ – ร่างมาตรา ๑๑๓)

กำหนดวิธีการดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งโดยลดขั้นตอนการดำเนินการตามที่กำหนดในกฎหมายปัจจุบัน เพื่อให้ กกต. ดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งในเชิงรุก

(๑๐) หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๑๑๔ – ร่างมาตรา ๑๔๐)

กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยฐานความผิดที่สำคัญ ได้แก่ การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ถือว่าเป็นการกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งร่างมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง กำหนดฐานความผิดไว้หลายกรณีซึ่งมากกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ กกต. มีอำนาจกันบุคคลไว้เป็นพยานได้ (ร่างมาตรา ๑๓๗) และกำหนดให้ กกต. และผู้สมัครเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย (ร่างมาตรา ๑๓๙)

(โปรดพลิก)

สำหรับร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือการพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และการนำมาอนุโลมใช้กับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติที่เกี่ยวกับระยะเวลาและขั้นตอนการจัดการเลือกตั้งที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) เพิ่มเติมข้อยกเว้นเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานของรัฐ และแก้ไขเพิ่มเติมข้อห้ามในการมีส่วนได้เสียกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวกับตำรวจ

(๗) เพิ่มเติมบทบัญญัติที่ห้ามมิให้มีการใช้จ่ายเงินเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับประเภทรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกเว้นกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... ของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานนั้น ๆ อย่างน้อย ๑๕ วันอีกทางหนึ่ง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว โดยได้สอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานดังต่อไปนี้

(๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(๒) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๔) สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

(๕) สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

ในการนี้ปรากฏผลว่ามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตอบกลับความเห็นในเรื่องดังกล่าวจำนวน ๔ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย โดยหน่วยงานที่แจ้งความเห็นมานั้นสรุปรายละเอียดในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

๒.๑ การกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. มีความเห็นว่า ไม่สมควรให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดบุคคลในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือบุคคลในหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ดังกล่าว

สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย และกระทรวงมหาดไทย เห็นว่า กรณีที่ กกต. มอบให้หน่วยงานอื่นของรัฐจัดการเลือกตั้งแทน ไม่ควรให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นของ อปท. (ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ควรให้ กกต. กำหนดบุคคลในสำนักงาน กกต. หรือบุคคลในหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ควรมีการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการเลือกตั้งให้ชัดเจน หรือควรให้ กกต. จัดการเลือกตั้ง ไม่ควรมอบให้หน่วยงานอื่น

๒.๒ การกำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ

สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทยและกระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ควรให้ กกต. กำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ หรือควรมีการกำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนนกรณีผู้พิการหรือผู้สูงอายุไว้เป็นการเฉพาะ

๒.๓ การกำหนดวันครบวาระของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นครบวาระแล้ว แต่ยังอยู่ในตำแหน่งตามประกาศหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการพ้นตำแหน่งพร้อมกันของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. มีความเห็นว่า กรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นครบวาระแล้ว แต่ยังอยู่ในตำแหน่งตามประกาศหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงควรกำหนดวันครบวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้ชัดเจน เพื่อจะได้ใช้เกณฑ์ระยะเวลา ๔๕ วันตามวรรคหนึ่ง และสอดคล้องกับเงื่อนไขห้วงเวลาการกำหนดค่าใช้จ่าย และเห็นควรกำหนดวาระของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้มีวาระการดำรงตำแหน่งพร้อมกัน

๒.๔ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. มีความเห็นว่า เห็นควรให้มีการนำเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรให้สำนักงาน กกต. เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณบางส่วน เช่น ค่าตอบแทน กกต.ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เป็นต้น เพราะเป็นภารกิจหน้าที่หลักของสำนักงาน กกต. จึงควรให้สำนักงาน กกต. รับผิดชอบ

สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย เห็นว่า เนื่องจาก อปท. แต่ละแห่งมีรูปแบบและศักยภาพไม่เท่ากัน จึงควรให้ ครม. จัดสรรเงินอุดหนุนให้กับ อปท. ในทุกเขต ที่ อปท. เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ควรให้ กกต. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งทั้งหมด เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีงบประมาณไม่เพียงพอ

(โปรดพลิก)

๒.๕ การกำหนดระยะเวลาการสืบสวนและไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นควรกำหนดระยะเวลาการสืบสวนและไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ชัดเจน โดยกำหนดให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง

กระทรวงมหาดไทย สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย และสมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย เห็นว่า ไม่ควรใช้คำว่า "โดยเร็ว" โดยควรกำหนดกรอบระยะเวลาตามวรรคสองให้ชัดเจน โดยสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทยเห็นว่า ควรกำหนดให้ กกต. ต้องดำเนินการสืบสวน หรือไต่สวน ให้แล้วเสร็จและประกาศผลการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็น ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนสมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองให้ชัดเจน เช่น กำหนดระยะเวลาสืบสวนและไต่สวนให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน หากมีเหตุจำเป็นให้เสนอต่อศาลอุทธรณ์พิจารณาขยายระยะเวลาได้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน

๒.๖ องค์ประกอบของสภาท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. มีความเห็นว่า กรณีองค์ประกอบของสภาท้องถิ่นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๕ คนอาจขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้

๒.๗ การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาหรือรองประธานสภาท้องถิ่น

กรณีการพ้นจากตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่น ควรกำหนดให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

กระทรวงมหาดไทย และสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรมีมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากกรณีดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า ใครจะต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทน หรือจะเยียวยาผู้ที่ กกต. สั่งให้พ้นจากตำแหน่งอย่างไร

๒.๘ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

กรณีการกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ควรแบ่งเขตเลือกตั้งในลักษณะเช่นเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด

สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เห็นว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลระดับตำบล เมือง นคร และเมืองพัทยา ควรแบ่งเขตแบบเขตเดียวเบอร์เดียวเช่นเดียวกับ อบจ. เพื่อให้สมาชิกสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาเมืองพัทยา มีพื้นที่ดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ควรมีการแบ่งจำนวนเขตเลือกตั้งโดยใช้จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเกณฑ์ เช่น ๘๐๐ คนต่อเขตเลือกตั้ง

๒.๙ ระยะเวลาในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่าระยะเวลาในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งยังมีความแตกต่างกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เห็นควรแก้ไขจากจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน เช่นเดียวกัน เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้นำไปปฏิบัติเกิดความสับสน

๒.๑๐ การกำหนดเขตหมู่บ้านเป็นเขตหน่วยเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่าในการกำหนดเขตหมู่บ้านเป็นเขตหน่วยเลือกตั้งที่ให้รวมหมู่บ้านตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้ ไม่ครอบคลุมถึงกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๑๑ อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่า อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เห็นว่า ควรแก้ไขบทบัญญัติให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้มีการใช้เป็นช่องทางในการร้องเรียนกลั่นแกล้งกัน

กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรจะปรับให้บทบัญญัติมีความรัดกุมยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น หรืออาจแต่งตั้งข้าราชการอื่นซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนราชการขึ้นไปปฏิบัติหน้าที่ได้

(๒) ไม่ควรให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้ง เพราะอาจเกิดปัญหาเรื่องความเป็นกลาง ควรให้ปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในบริบทของการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นอย่างดี

(๓) ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๒.๑๒ การห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. เห็นว่าการใช้ถ้อยคำ “และ” ที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ จะเป็นกรณีที่ต้องแต่งตั้งทั้งสองประเภท

สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย ไม่เห็นด้วยที่กำหนดห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะในแต่ละอำเภอหรือจังหวัดอาจมีข้าราชการฯ ไม่เพียงพอ และทักษะ ประสบการณ์ของข้าราชการฯ ในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นนั้นมีมากกว่าข้าราชการประเภทอื่น

๒.๑๓ การออกระเบียบเพื่อกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถออกระเบียบเพื่อกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ในกรณีที่อาจมีจำนวนไม่เพียงพอ

๒.๑๔ การย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน

สำนักงาน กกต. เห็นว่า การกำหนดให้การย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลา

(โปรดพลิก)

ติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หากเขตที่ย้ายไปอยู่ใหม่ไม่มีการเลือกตั้ง แต่เขตเดิมมีการเลือกตั้งสามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เขตเดิมได้หรือไม่

๒.๑๕ การมอบอำนาจในการรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่า กรณีแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง ควรกำหนดให้บุคคลดังกล่าวสามารถมอบอำนาจต่อได้

๒.๑๖ ระยะเวลาในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่า ระยะเวลาในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้โดยเปิดเผยมีความแตกต่างกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เห็นควรแก้ไขจากจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ วันเช่นเดียวกัน ทำนองเดียวกับร่างมาตรา ๒๓ เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้นำไปปฏิบัติเกิดความสับสน

๒.๑๗ การถอนชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่า การให้เจ้าบ้านแจ้งต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะทำให้ผู้ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนบ้านไม่มีสิทธิอุทธรณ์ รวมทั้งมีกรณีที่กลั่นแกล้งกันโดยถอนชื่อออกจากทะเบียนบ้าน

๒.๑๘ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามเรื่องอายุและการศึกษา

สำนักงาน กกต. เห็นว่า ควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอายุ ๔๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และจะต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

๒.๑๙ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

สำนักงาน กกต. เห็นว่า ควรกำหนดให้การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล เป็นลักษณะต้องห้ามในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดให้คุณสมบัติเรื่องการพ้นจากตำแหน่งเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้นำมาใช้กับรองผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นด้วย

๒.๒๐ การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบวินิจฉัยกรณีผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เห็นว่า กรณีการตรวจสอบวินิจฉัยว่า ผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ควรต้องกำหนดระยะเวลาก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน เพราะถ้าหากความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมสามารถดำเนินการได้เองอยู่แล้ว

๒.๒๑ การจำกัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงาน กกต. ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ เนื่องจากเป็นการจำกัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดว่าการอนุมัติโครงการใด ๆ ภายใน ๙๐ วันก่อนครบวาระหรือลาออกของผู้บริหารท้องถิ่นให้ถือว่าเป็นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น

ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นการตีความอย่างแคบ และทำให้การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หยุดชะงักโดยไม่มีเหตุอันสมควร

สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย เห็นควรตัดคำว่า "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ในวรรคสองของมาตรา ๖๔ ออก เพราะองค์กรเป็นนามธรรมไม่มีตัวตน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่รู้ล่วงหน้าว่าผู้บริหารจะลาออกเมื่อใด และการอนุมัติโครงการก็มิได้เกี่ยวข้องกับปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เป็นอำนาจเฉพาะของผู้บริหารท้องถิ่น จึงควรมีตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น

สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ เนื่องจากเป็นการจำกัดหน้าที่และอำนาจของ อปท. ที่ได้กระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดว่าการอนุมัติโครงการใด ๆ ภายใน ๙๐ วันก่อนครบวาระหรือลาออกของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือว่าเป็นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่นให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นการตีความอย่างแคบ และทำให้การพัฒนา อปท. หยุดชะงักโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๒.๒๒ การนำเครื่องลงคะแนนมาใช้

สำนักงาน กกต. เห็นว่า ควรมีการนำเครื่องลงคะแนนมาใช้ในการเลือกตั้งท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า ควรใช้วิธีการกาบัตรลงคะแนนเช่นเดิม เพื่อป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง

๒.๒๓ การเลื่อนเวลาการออกเสียงลงคะแนนเสียง

กระทรวงมหาดไทยเห็นควรกำหนดให้มีการเลื่อนเวลาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่หรือคำนึงถึงปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ในบางพื้นที่ฤดูหนาวจะมืดเร็ว หรือบางพื้นที่ห่างไกล และเดินทางไปใช้สิทธิเลือกตั้งลำบาก อีกทั้งต้องมีกระบวนการหลังจากปิดหีบหลายขั้นตอน หากเป็นเวลาช่วงเย็นจะดำเนินการได้ลำบากและเกิดความผิดพลาดได้

๒.๒๔ การนำหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่หมดอายุมาแสดงตน

สำนักงาน กกต. เห็นว่า ไม่ควรนำหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่หมดอายุมาแสดงตน เพราะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กำหนดให้ใช้บัตรที่หมดอายุได้เฉพาะกรณีบัตรประชาชนเท่านั้น จะทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้

กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ควรกำหนดบัตรที่หมดอายุแล้วกี่ปี หรือกำหนดให้ต้องใช้บัตรหมดอายุที่มีภาพชัดเจน

๒.๒๕ การงดนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อพบบัตรปลอม

สำนักงาน กกต. เห็นว่า การให้งดการนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อพบบัตรปลอมจะกระทบต่อการบริหารจัดการและเกิดความยุ่งยาก เห็นควรนับต่อให้จบสิ้น และควรกำหนดให้เป็นกรณีบัตรเสียและแยกออกมาต่างหาก เช่นเดียวกับกรณีของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

(โปรดพลิก)

๒.๒๖ กรณีศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. เสนอให้ปรับถ้อยคำเนื่องจากกรณีทำให้เข้าใจได้ว่า ศาลอุทธรณ์สามารถมีคำสั่งรับคำร้องกรณีรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งที่สามารถรับคำร้องได้เฉพาะกรณีผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น แต่หากเป็นกรณีผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย เห็นว่า กรณีที่ให้ศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลา ๑๐ ปี เป็นมาตรการที่รุนแรงเกินไป เห็นควรกำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเหลือแค่ ๕ ปี

๒.๒๗ กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีไม่ครบจำนวนที่จะไม่สามารถเปิดสภาได้

สำนักงาน กกต. เห็นว่า สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้งต่อไป และให้ถือว่าสภาท้องถิ่นนั้นมีสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าสภาท้องถิ่นนั้นจะครบวาระ อาจทำให้ไม่สามารถเปิดสภาได้

กระทรวงมหาดไทย เห็นว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นควรคำนึงถึงคะแนนเสียง แต่เนื่องจากได้มีการหารือกันในประเด็นนี้กับที่ประชุมแล้ว โดยกำหนดว่า หากได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งหนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้ง ให้งดการจัดให้มีการเลือกตั้ง

๒.๒๘ การเพิ่มบทเฉพาะกาลเรื่องการเสียสิทธิเลือกตั้ง

สำนักงาน กกต. ได้เสนอให้เพิ่มบทเฉพาะกาลให้การเสียสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่นเดิมสิ้นสุดลง เพราะในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะต้องไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการถูกตัดสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งในการตรวจสอบคุณสมบัติจะต้องตรวจสอบทั้งกรณีการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ได้กำหนดให้การเสียสิทธิเลือกตั้งระดับชาติสิ้นสุดลงแล้ว ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความลักลั่นในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

๓. ในการนี้ ได้มีภาคเอกชนอื่นส่งหนังสือแสดงความเห็นต่อการแก้ไขพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖ ฉบับมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๓.๑ ความเห็นจากนายเกียรติยศ ทยุตเศรษฐ์สิทธิ์ ประธานชมรมต่อต้านทุจริตตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี นายศรีสุวรรณ จรรยา เลขาธิการสมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย ว่าที่ร้อยเอก วัทธิกร ทรงยศวัฒนา ปลัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ และบุคคลอื่นที่มีความเห็นทำนองเดียวกัน

๓.๑.๑ กรณีคุณสมบัติผู้สมัครสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น

(๑) เห็นควรว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือศึกษาในสถานศึกษาในที่ตั้งของเขตอำเภอหรือจังหวัดนั้น เป็นเวลา ๑ ปีหรือไม่ต้องกำหนดระยะเวลา และไม่เห็นด้วยกับการกำหนดระยะเวลาที่ต้องอยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลา ๕ ปีตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใหม่เข้าสู่ระบบ และเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้แทนของตนได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งไม่เป็นการผูกขาดอำนาจที่จะนำไปสู่การทุจริต และเป็นการขยายโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดูแลราษฎรในพื้นที่ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ในหลายพื้นที่มีหมู่บ้านจัดสรรและมีประชาชนจำนวน

มากย้ายเข้าชุมชนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว หากต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นเวลาถึง ๕ ปี ย่อมทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

(๒) อายุผู้สมัครรับเลือกตั้ง กรณีของสภาต้องมีอายุ ๒๕ ปี และกรณีนายกเทศมนตรีต้องมีอายุ ๓๐ ปี

(๓) ควรกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๙๗ (๔) (ข) ที่ให้เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง และ (ง) ที่ต้องเคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งแล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี เพื่อไม่ให้การกำหนดผู้มีสิทธิรับสมัครเลือกตั้งแคบลงราวกับให้มีแต่ผู้ที่เคยเป็นผู้แทนเดิมเท่านั้น

(๔) คุณสมบัติในเรื่อง "ความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์และไม่มีพฤติกรรมในทางทุจริต" ควรมีความชัดเจน และเห็นว่าบุคคลที่อยู่ระหว่างการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สตง. ผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลไม่ควรมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และหากปฏิบัติหน้าที่อยู่จะต้องยุติทันที

(๕) ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น คู่สมรส และบุคคลในครอบครัวต้องไม่มีหนี้ค้างชำระต่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

(๖) ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต้องไม่มีพฤติการณ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ ที่เป็นภัยสังคม เช่น ยาเสพติด ป่าไม้ ฯลฯ

๓.๑.๒ ความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและการรณรงค์หาเสียง

(๑) เห็นว่า สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่อยู่รักษาการตามคำสั่ง คสช. ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ทำให้มีการรักษาการอย่างยาวนาน และใช้ทรัพยากรของรัฐหาเสียงทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใหม่อย่างมาก ควรกำหนดบทเฉพาะกาลให้มีการเว้นวรรคทางการเมืองสำหรับผู้ที่อยู่ในวาระมาเกิน ๖ ปี หรือขยายระยะเวลาในการหาเสียง และควรกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสลับหน้าที่กันระหว่างที่มีการเลือกตั้ง

(๒) ขยายระยะเวลาในการกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ มีผลใช้บังคับภายหลัง ๙๐ วันนับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของผู้สมัครรายเดิมและรายใหม่

(๓) การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เคยดำรงตำแหน่งไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันอันเป็นการเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่เป็นผู้แทนหรือดำรงตำแหน่งมีสิทธิสมัครต่อไปอีก

(๔) เห็นด้วยกับการให้ติดป้ายเฉพาะจุดที่ กกต. กำหนด เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของผู้สมัคร

(๕) เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีผู้ช่วยหาเสียง ๒ คนต่อหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของผู้สมัคร ทำให้การซื้อเสียงยากขึ้น และทำให้การลงทุนของผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยลง จะได้ไม่ต้องมีการทุจริตเพื่อถอนทุนคืน

(ไปรดพลิก)

๓.๒ สมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ จังหวัดเชียงใหม่ขอให้พิจารณาถึงความขัดหรือแย้งกันของกฎหมายในร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

เห็นควรให้พิจารณาตัดความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่กำหนดให้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดให้เป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครแล้ว มิให้มีการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่อีก เนื่องจากเป็นการขัดหรือแย้งกฎหมายอื่นที่ออกมาภายหลังคือ มาตรา ๓ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ที่กำหนดให้การยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจะกระทำมิได้

๓.๓ นายวิชาญ มีนชัยนันท์ อดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ได้เสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปความได้ ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)

การใช้เกณฑ์เขตปกครองในการกำหนดโครงสร้างสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตละ ๑ คนตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ จะทำให้จำนวน ส.ก. ลดลงจากเดิม ๖๑ คน เหลือเพียง ๕๐ คน ย่อมส่งผลให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีพื้นที่การปกครองที่กว้างขวาง และแต่ละเขตมีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน และบางเขตมีจำนวนแตกต่างกันมาก หากจะใช้เกณฑ์ตามร่างมาตราดังกล่าวกรุงเทพมหานครอาจขยายเขตการปกครองเพิ่มขึ้นอีก ๑ เขตได้

๓.๓.๒ การมิให้นำมาตรา ๗๑ – มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาใช้บังคับชั่วคราว

ในระหว่างที่ร่างกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครยังปรับปรุงตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิรูปประเทศไม่แล้วเสร็จ ร่างมาตรา ๒๕ นี้ได้กำหนดมิให้นำมาตรา ๗๑ ถึง มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาใช้บังคับชั่วคราว จึงถือเป็นการยกเลิกการมีสภาเขตและสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) โดยปริยาย โดยให้กรุงเทพมหานครคัดเลือกบุคลากรจากองค์กรต่าง ๆ มาเป็นคณะกรรมการประชาคม ซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งและผู้อำนวยการเขต กรณีดังกล่าวย่อมไม่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและหลักประชาธิปไตย ประชาชนไม่มีโอกาสได้เลือกตั้ง อีกทั้งบุคคลดังกล่าวย่อมไม่มีความเข้าใจถึงปัญหาและความเป็นอยู่ของประชาชนได้ดีเท่ากับ ส.ข. ที่รับรู้ปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่และนำมาการแก้ไขปัญหาได้ และ ส. ข. มีหน้าที่สำคัญในการเป็นตัวแทนประชาชนในการสอดส่องการทำงานของผู้อำนวยการเขต หากมาจากการคัดเลือกโดยผู้อำนวยการเขตเสียเองย่อมไม่สามารถตรวจสอบกันได้

๓.๔ มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ได้เสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สรุปความได้ ดังนี้

๓.๔.๑ เห็นควรกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจในการจัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา

๓.๔.๒ เห็นควรกำหนดให้สภาเทศบาลและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจในการเห็นชอบแผนพัฒนา พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติต่าง ๆ และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

๔. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้ง ๖ ฉบับ ออกเผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป โดยนำเสนอผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) รวมทั้งสิ้น ๒ ครั้ง ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๖ ฉบับได้เคยจัดให้มีการรับฟังความเห็นในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.krisdika.go.th) และเว็บไซต์ของกองพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (www.lawreform.go.th) ซึ่งได้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จนถึงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๔๖ วัน โดยไม่มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีการแก้ไขบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๖ ฉบับเพิ่มเติมจากร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเดิม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้นำร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๖ ฉบับที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมแล้วนั้น เผยแพร่เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปอีกครั้งหนึ่ง โดยนำเสนอผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยในส่วนของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... ได้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๑๘ วัน ส่วนร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ ฉบับ ได้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๑๕ วัน โดยมีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑๔ ราย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

เนื่องด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบให้เสนอมาตรการการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น เนื่องจากมีพฤติกรรมในทางทุจริตต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ตามนัยมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงควรพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเพิ่มบทบัญญัติ “การไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต” กำหนดเป็นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในทุกตำแหน่งเช่นเดียวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีการปรับปรุงในประเด็นต่าง ๆ มากขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน และมีการแก้ไขหลายครั้ง และต้องมีการแก้ไขอีกหลายมาตรา จึงเสนอให้ยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นใหม่แทน โดยยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับเดิมและฉบับแก้ไข และเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ทดแทน

(โปรดพลิก)

นอกจากนี้ ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่) พ.ศ. .... ได้มีข้อเสนอแนะให้กำหนดอายุของนายกเมืองพัทยาไว้ไม่น้อยกว่า ๓๕ ปีเนื่องจากบุคคลดังกล่าวต้องมีความรับผิดชอบสูง และร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้มีเสนอแนะให้กำหนดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๒ คนต่อเขตเลือกตั้งเช่นเดิม

๕. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)) ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็นสรุปได้ดังนี้

ก. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ....

๕.๑ การกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามความเห็นดังกล่าวแล้ว เพราะไม่ได้มีการกำหนดให้หัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งแต่ประการใด

๕.๒ การกำหนดวิธีการออกเสียงละคะแนนสำหรับผู้พิการหรือผู้สูงอายุ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า มีการกำหนดการให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่บุคคลดังกล่าวไว้แล้ว โดยการช่วยเหลือหรือการอำนวยความสะดวกต้องกระทำเพื่อให้การลงคะแนนเป็นการกระทำโดยตรงและลับ เช่น การช่วยนำบัตรใส่ลงในหีบเท่านั้น

๕.๓ การกำหนดวันครบวาระของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นครบวาระแล้ว แต่ยังอยู่ในตำแหน่งตามประกาศหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการพ้นจากตำแหน่งพร้อมกันของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สมควรกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้มีวาระการดำรงตำแหน่งพร้อมกัน เนื่องจากเป็นวาระของแต่ละกรณีแยกต่างหากจากกัน และจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการแสดงความคิดเห็น

๕.๔ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนเพื่อใช้จ่ายในการเลือกตั้งกรณีที่มีรายได้ไม่เพียงพอจากคณะรัฐมนตรีแล้ว จึงไม่ต้องนำเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้อีก จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการแสดงความคิดเห็น

๕.๕ การกำหนดระยะเวลาการสืบสวนและไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการสืบสวนและไต่สวน หากการเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ยังคงมีอำนาจในการสืบสวนและไต่สวนได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เอง แต่ก็ต้องไม่ดำเนินการโดยล่าช้าเกินสมควร

๕.๖ องค์ประกอบของสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในส่วนของเรื่ององค์ประกอบของสภาท้องถิ่น นั้น ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นได้อยู่แล้ว นอกจากนี้ กรณีจำนวนองค์ประกอบสภาท้องถิ่นจำนวน ๕ คน เป็นกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบล มิใช่กรณีของเทศบาล จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการเสนอ

๕.๗ การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาหรือรองประธานสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรคงร่างไว้ตามเดิม และไม่ควรกำหนดให้เมื่อมีการพ้นจากตำแหน่งประธานหรือรองประธานสภาท้องถิ่นแล้วจะต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย นอกเสียจากมีเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น

๕.๘ การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากต้องการให้มีการแก้ไขให้การแบ่งเขตเลือกตั้งมีลักษณะเช่นเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดอาจเสนอในชั้นการยกร่างประมวลกฎหมายท้องถิ่นต่อไป

๕.๙ ระยะเวลาในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขระยะเวลาดังกล่าวเป็นไม่น้อยกว่า ๒๕ วันตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ

๕.๑๐ การกำหนดเขตหมู่บ้านเป็นเขตหน่วยเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้มีการกำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งเว้นแต่กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งในร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาได้กำหนดให้กรณีที่ราษฎรอยู่ในหมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นไม่ถึง ๒๕ คนให้รวมหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน ซึ่งเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

๕.๑๑ อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและดำเนินการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวไม่ได้เป็นการซ้ำซ้อนกัน แต่เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำกับดูแลตรวจสอบผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง

๕.๑๒ การห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากใช้ถ้อยคำว่า “หรือ” จะเป็นการจำกัดให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น แต่หากใช้คำว่า “และ” จะเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถแต่งตั้งข้าราชการและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐได้ทั้งสองประเภท จึงไม่ได้แก้ไขถ้อยคำตามที่มีการเสนอ

๕.๑๓ การออกระเบียบเพื่อกำหนดจำนวนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และไม่สามารถออกระเบียบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ โดยจะต้องมีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคน

๕.๑๔ การย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากเขตที่ย้ายไปอยู่ใหม่ไม่มีการเลือกตั้ง แต่เขตเดิมมีการเลือกตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เขตเดิมได้ แต่จะต้องเป็นกรณีที่มีการเลือกตั้งพร้อมกันและให้บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีได้

๕.๑๕ การมอบอำนาจในการรับแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีอำนาจในการพิจารณาว่า เหตุที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งแจ้งนั้นเป็นเหตุอันสมควรหรือไม่ กรณีจึงไม่ควรกำหนดให้สามารถมอบอำนาจต่อได้

๕.๑๖ ระยะเวลาในประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขระยะเวลาดังกล่าว เป็นไม่น้อยกว่า ๒๕ วัน ตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ

๕.๑๗ การถอนชื่อบุคคลอื่นซึ่งมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรคงร่างไว้ตามเดิม เนื่องจากได้มีการกำหนดการยื่นคำร้องคัดค้านการถูกถอนชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แล้ว ส่วนกรณีกลั่นแกล้งถอนชื่อออกจากทะเบียนบ้านเป็นคนละกรณีกับกรณีนี้ เพราะกรณีตามร่างมาตรานี้คือ กรณีที่ปรากฏชื่อบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีชื่ออยู่ในบ้าน แต่ไม่ใช่การถอนชื่อเดิมออกจากทะเบียนบ้านแต่อย่างใด

๕.๑๘ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามเรื่องอายุและการศึกษา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ก็ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติให้ต้องจบปริญญาตรีไว้แต่อย่างใด จึงไม่ได้แก้ไขตามที่ได้มีการเสนอความเห็นมา

๕.๑๙ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวจะเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ และยังไม่ได้มีการตัดสินคดีว่า บุคคลดังกล่าวมีความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลจริง

๕.๒๐ การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบวินิจฉัยกรณีผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการกำหนดกรอบเวลาเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องวินิจฉัยกรณีผู้สมัครไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน

๕.๒๑ การจำกัดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีตามร่างมาตรา ๖๓ นี้ต้องมีเจตนาเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น และเห็นว่า ยังไม่ควรให้มีการดำเนินการอนุมัติโครงการใด ๆ ภายใน ๙๐ วันก่อนครบวาระหรือลาออกของผู้บริหารท้องถิ่น จึงเห็นควรคงร่างไว้ตามเดิม

๕.๒๒ การนำเครื่องลงคะแนนมาใช้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า หากมีการกำหนดให้ออกเสียงลงคะแนนเสียงโดยวิธีอื่นที่มิใช่บัตรเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้นำมาใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นก็ได้

๕.๒๓ การเลื่อนเวลาการออกเสียงลงคะแนน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในวันเลือกตั้งให้เปิดการออกเสียงลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา แต่ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เรียบร้อย คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเวลาการออกเสียงลงคะแนนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเวลาการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดชั่วโมง ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

๕.๒๔ การนำหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่หมดอายุมาแสดงตน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้ใช้หลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่หมดอายุมาแสดงตนเพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่ใช่การยืนยันความมีอยู่ของบัตรแต่ประการใด จึงเห็นควรคงร่างไว้ตามเดิม

๕.๒๕ การงดนับคะแนนเลือกตั้งเมื่อพบบัตรปลอม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่การนับคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วพบบัตรปลอม ย่อมแสดงให้เห็นว่า เกิดการทุจริตการเลือกตั้งขึ้น และอาจมีการนำบัตรเลือกตั้งจริงออกไปลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งอื่น จึงไม่ควรให้มีการนับคะแนนการเลือกตั้งต่อ เพราะคะแนนเสียงที่ได้ย่อมไม่ถูกต้อง ไม่สุจริต และไม่เป็นธรรม

๕.๒๖ กรณีศาลอุทธรณ์สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นควรปรับถ้อยคำตามที่ผู้แทน กกต. เสนอเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า ศาลอุทธรณ์สามารถรับคำร้องได้เฉพาะกรณีผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น โดยหากเป็นกรณีผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ด้วย

๕.๒๗ กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีไม่ครบจำนวนที่จะสามารถเปิดสภาได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้มีการแก้ไขกรณีดังกล่าวในร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว และในร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ก็กำหนดข้อยกเว้นเรื่องจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นไว้โดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

๕.๒๘ การเพิ่มบทเฉพาะกาลเรื่องการเสียสิทธิเลือกตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรตัดกรณีดังกล่าวออก โดยให้นำไปกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรให้มีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ก็ให้มีการยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ข. ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ

ประเด็นที่หนึ่ง คุณสมบัติเรื่องอายุของนายกเมืองพัทยาควรกำหนดไม่น้อยกว่า ๓๕ ปีเนื่องจากต้องมีความรับผิดชอบสูง

(โปรดพลิก)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นควรกำหนดให้คุณสมบัติเรื่องอายุของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายปัจจุบันที่บังคับใช้อยู่ จึงไม่ได้มีการแก้ไขตามที่มีการเสนอ

ประเด็นที่สอง การกำหนดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหลือเพียงเขตเลือกตั้งละ ๑ คน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้แก้ไขกรณีดังกล่าวตามข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทยซึ่งจะทำให้สามารถประหยัดงบประมาณในส่วนของเงินเดือนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยประมาณ ๔,๗๐๐ ล้านบาทต่อ ๔ ปี

ประเด็นที่สาม อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาแล้ว เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความพร้อมในการจัดการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเพียงแต่กำหนดหน้าที่ให้เพียงแต่ส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจดังกล่าวเท่านั้น และเพิ่มเติมหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นที่สี่ อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการเห็นชอบแผนพัฒนา พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติต่าง ๆ และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

เนื่องจากในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาแก้ไขร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นโดยเฉพาะเรื่องคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นหลัก ตลอดจนข้อเสนอที่ได้มีการเสนอแนะมานั้น เป็นอำนาจทั่วไปของสภาท้องถิ่นอยู่แล้ว

ประเด็นที่ห้า การแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นควรใช้เกณฑ์ราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน โดยหากเขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งคน เศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าเกินเจ็ดหมื่นห้าพันคนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

ประเด็นที่หก การมิให้นำมาตรา ๗๑ – มาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาใช้บังคับชั่วคราว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า เนื่องด้วยกรุงเทพมหานครเสนอให้มีการยกเลิกสภาเขต แต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนซึ่งยังไม่เป็นที่ยุติ จึงเห็นควรที่จะกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับไว้ในร่างมาตรา ๒๓ เพียงแต่ให้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครและในระหว่างนั้นมิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับสภาเขตมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ในระหว่างที่กรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้มีกลไกการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ก็ให้ถือว่าในระหว่างนี้ยังไม่มีสภาเขตจนกว่าจะได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายไทยให้มีคุณภาพ

- องค์กร
- งานพัฒนาระบบบริหาร
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
- คำวินิจฉัย/คำพิพากษา
- กฎหมายสำหรับคนพิการ
- ห้องสมุดกฎหมาย
  - กฎมณเฑียรบาล
  - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
  - พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
  - ประมวลกฎหมาย
  - ปว./ประ./คปค.
  - สนธิสัญญา
  - กฎหมายอื่น ๆ
  - ผลงานวิจัย
  - คำแปลกฎหมายภาษาอังกฤษ
- ดัชนีผืนต้นกฎหมายไทย
- Thai Code Annotated
- KM กฤษฎีกา
- เกร็ดความรู้
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

- ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๔ กันยายน ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ... (ผ่านการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง)
- ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... (ผ่านการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง)
- ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๑ ก.ค. ๖๑)
- การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะผดุงฯ พ.ศ. ๒๕๐๕
- ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา 77 ของ รธน.
- การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปตำรวจ
- ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๑๕ เม.ย. ๖๑)
- ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
- ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ไทย 12:56 31/08/2561

(โปรดพลิก)

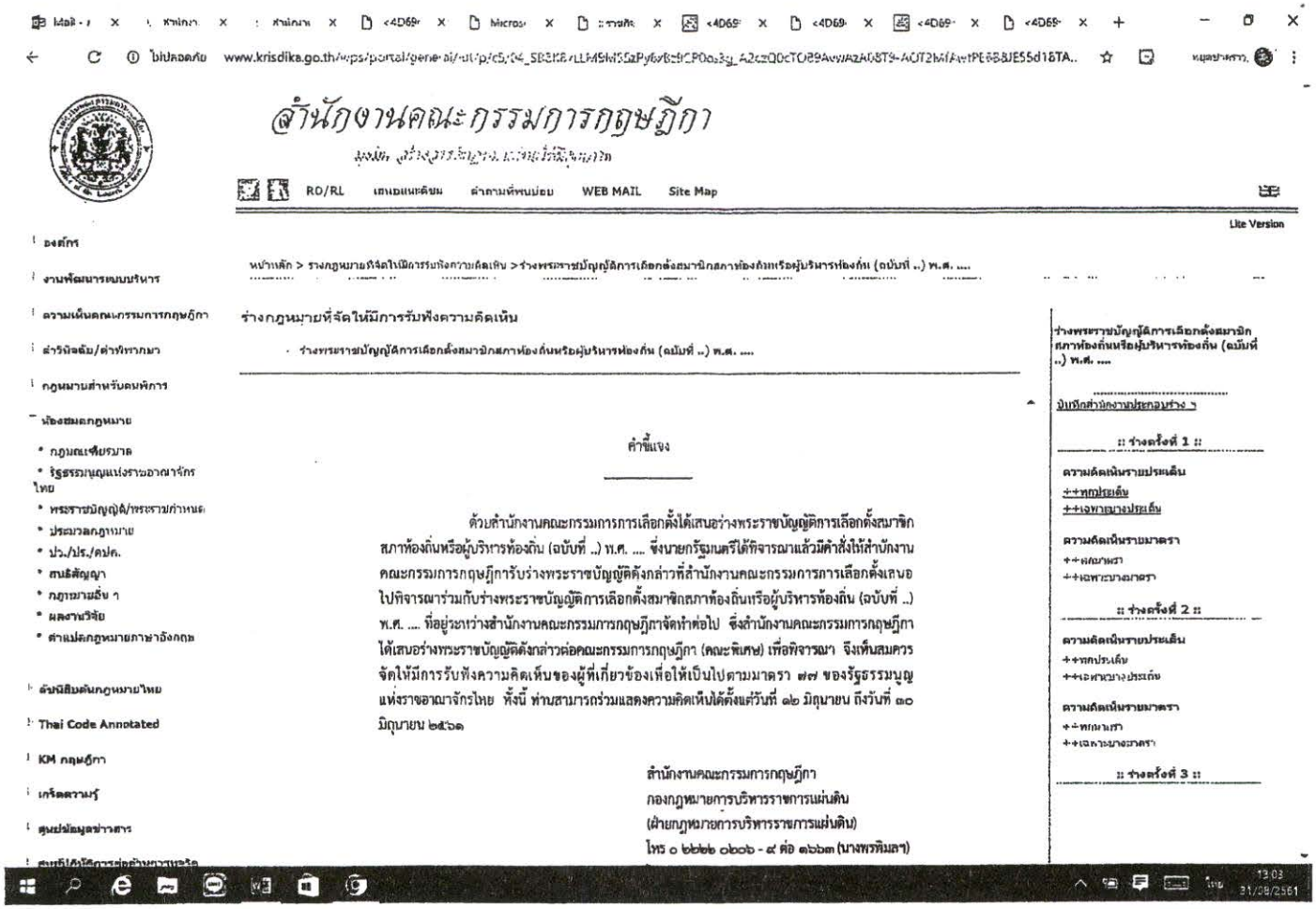

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

RO/RL | เสนอแนะคิดเห็น | คำถามที่พบบ่อย | WEB MAIL | Site Map

Lite Version

องค์กร
งานพัฒนาระบบบริหาร
ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
คำวินิจฉัย/คำพิพากษา
กฎหมายสำหรับคนพิการ
ห้องสมุดกฎหมาย
• กฎบัตรเชียงราย
• รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
• พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
• ประมวลกฎหมาย
• ป.วิ./ประ./ตปค.
• สนธิสัญญา
• กฎหมายอื่น ๆ
• ผลงานวิจัย
• คำแปลกฎหมายภาษาอังกฤษ
ดัชนีสืบค้นกฎหมายไทย
Thai Code Annotated
KM กฤษฎีกา
เกร็ดความรู้
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์

หน้าแรก > ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น > ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

- ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คำชี้แจง

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอไปพิจารณาร่วมกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่อยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำต่อไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณา จึงเห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
(ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน)
โทร ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๖๖๓ (นางพรทิมลา)

ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกสำนักงานประกอบร่าง ๆ

:: ร่างครั้งที่ 1 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
++หมายประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น

ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา

:: ร่างครั้งที่ 2 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
++หมายประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น

ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา

:: ร่างครั้งที่ 3 ::

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายไทยให้มีคุณภาพ

ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)

คำชี้แจง

โดยที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ ไปรวมพิจารณากับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ซึ่งต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ตรวจพิจารณาโดยในการตรวจพิจารณาร่างฯ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๕ ฉบับ ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

โดยในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีขึ้นเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ที่ตรวจพิจารณา และเพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นจำเป็นเร่งด่วนบางประการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)

บันทึกสำนักงานประกอบร่าง ฯ

:: ร่างครั้งที่ 1 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
++ทุกประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น

ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา

:: ร่างครั้งที่ 2 ::

ความคิดเห็นรายประเด็น
++ทุกประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น

ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา

:: ร่างครั้งที่ 3 ::

13:12 31/08/2561
ที่โรตพลิก

หน้าหลัก > ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น >ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)

องค์กร
งานพัฒนาระบบบริหาร
ความเป็นมาคณะกรรมการกฤษฎีกา
คำวินิจฉัย/คำพิพากษา
กฎหมายสำหรับคนพิการ
ห้องสมุดกฎหมาย
• กฎบัตรเวียนนา
• รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
• พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
• ประมวลกฎหมาย
• ปว./ประ./คปค.
• สนธิสัญญา
• กฎหมายอื่น ๆ
• ผลงานวิจัย
• คำแปลกฎหมายภาษาอังกฤษ
ดัชนีสืบค้นกฎหมายไทย
Thai Code Annotated
KM กฤษฎีกา
เกร็ดความรู้
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
สนับสนุนการต่อต้านการทุจริต

044

ร่างกฎหมายที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)

(๒) ร่างพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(๔) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

โดยในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีขึ้นเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ ที่ตรวจพิจารณา และเพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นจำเป็นเร่งด่วนบางประการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจัดให้การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม จนถึงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๖๖๓ (นางพรพิมลฯ),
๑๖๖๙ (นางสาวอัลจนาฯ),
๑๓๐๑/๑๖๒๕ (นายวิชญ์พลฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๕๘
๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๙

ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....(รับฟังความคิดเห็นถึงวันที่ ๓๐ ส.ค. ๖๑)
มินหึกสำนักงานประกอบร่าง ฯ
:: ร่างครั้งที่ 1 ::
ความคิดเห็นรายประเด็น
++ทุกประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น
ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา
:: ร่างครั้งที่ 2 ::
ความคิดเห็นรายประเด็น
++ทุกประเด็น
++เฉพาะบางประเด็น
ความคิดเห็นรายมาตรา
++ทุกมาตรา
++เฉพาะบางมาตรา
:: ร่างครั้งที่ 3 ::

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายไทยให้มีคุณภาพ

- องค์กร
- งานพัฒนาระบบบริหาร
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
- คำวินิจฉัย/คำพิพากษา
- กฎหมายสำหรับคนพิการ
- ห้องสมุดกฎหมาย
  - กฎบัตรเตียรบาล
  - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
  - พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
  - ประมวลกฎหมาย
  - ป.ว./ประ./คปค.
  - สนธิสัญญา
  - กฎหมายอื่น ๆ
  - ผลงานวิจัย
  - คำแปลกฎหมายภาษาอังกฤษ
- ดัชนีสืบค้นกฎหมายไทย
- Thai Code Annotated
- KM กฤษฎีกา
- เกร็ดความรู้
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- ศูนย์ให้บริการข่าวสารข้อมูล

ประกาศ

เฉลิมพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ร่างกฎหมายรับฟังความคิดเห็น

คลิกที่นี่

Enterprise Portal

ชื่อผู้ใช้

รหัสผ่าน

Login

สมัครสมาชิก | ลืมรหัสผ่าน?

Help

กฎหมายทุกประเภท

By Update • By Relevance

Search

Advanced Search

Help

ร่างกฎหมายที่น่าสนใจ

- สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. .... และแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๙ ฉบับ และ Checklist NEW [pdf]
- การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และ Checklist [pdf]
- การเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย(เรื่องเสร็จที่ ๘๒๙/๒๕๖๑) และ เอกสารที่เกี่ยวข้อง [pdf]
- การเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันของร่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๓/๒๕๖๑) และ Checklist [pdf]

ดูเพิ่ม...

ความเห็นทางกฎหมายที่น่าสนใจ

- การเรียกประชุมคณะกรรมการในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
  - บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเรียกประชุมคณะ

บทความทางกฎหมาย | แบ่งตามหัวข้อกฎหมาย

- เหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง กรณีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางปกครองเรื่องเดียวกันในหลายขั้นตอน ก่อนที่จะมีการออกคำสั่งทางปกครอง (Vorbefassung des Sachverhalts als Befangenheitsgrund) (ณัฐพล สกุลเมฆา) [pdf]
- ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย (จิรายุ อาจฤทธิ์) [pdf]
- ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครองกับการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว (สายทิพย์ จาละ) [pdf]
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน : ความเป็นมา สาระสำคัญ และข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในบางประเด็น (อรรถกร สุขมุ่งเกษี) [pdf]

ดูเพิ่ม...

ข่าวประชาสัมพันธ์

- บุคลากร
- จัดซื้อ/จัดจ้าง

วาระการประชุม

วาระการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา

พูดคุยเรื่องกฎหมาย

กรุณาแสดงความคิดเห็นเรื่องกฎหมาย

รับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย

ความเป็นมาและเหตุผล

วัตถุประสงค์

ENG 13:21 31/08/2561

(โปรดพลิก)

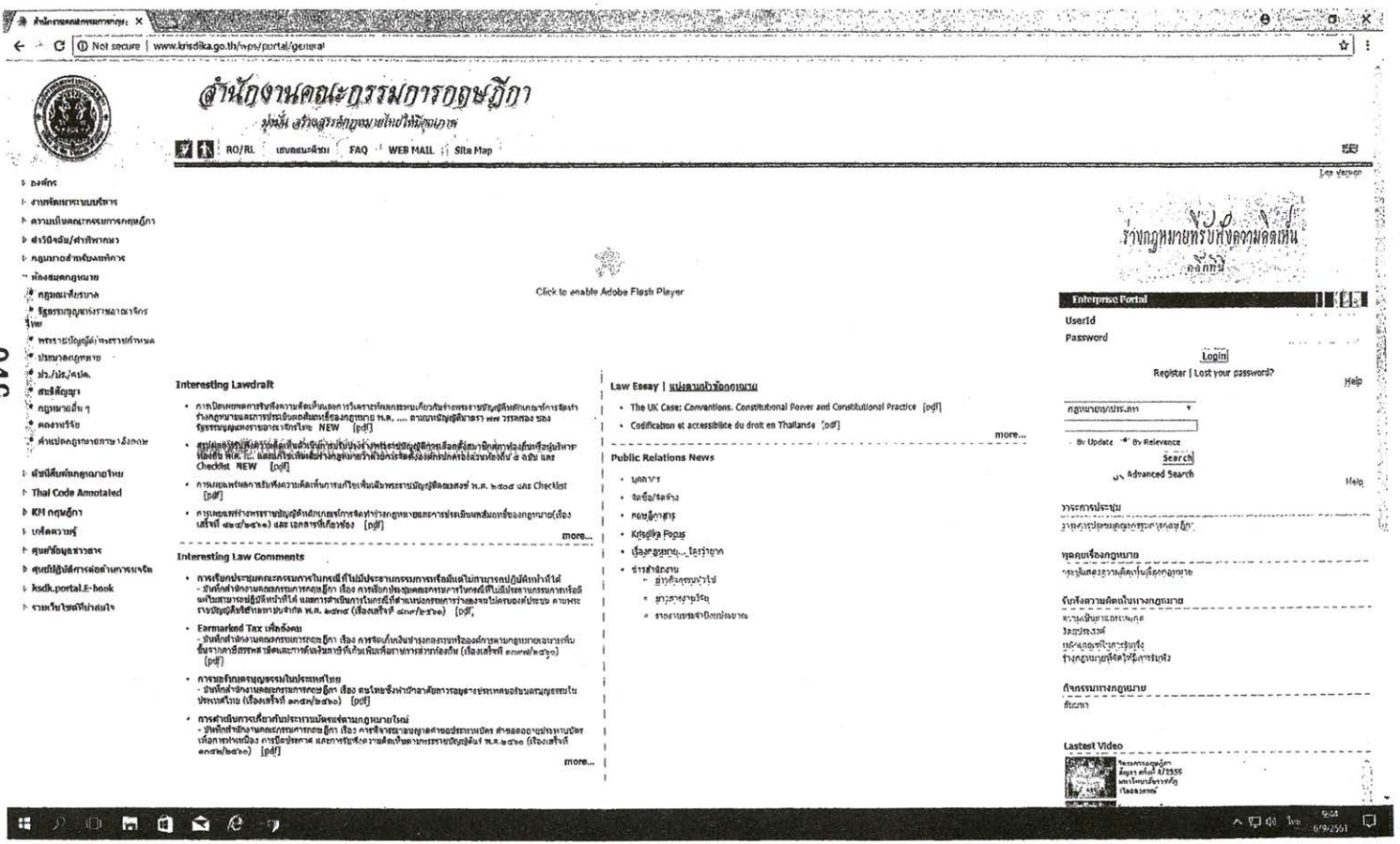

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

www.krisdika.go.th/wps/portal/general

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายให้มีคุณภาพ

RO/RI | แบบสอบถาม | FAQ | WEB MAIL | Site Map

Law Version

ร่างกฎหมายพร้อมแสดงความคิดเห็น

องค์กร
งานพัฒนาระบบบริหาร
ความเป็นมาคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานฯ/สำนักงานฯ
กฎบัตรสำหรับผู้พิพากษา
ห้องสมุดกฎหมาย
กฎหมายเกี่ยวกับ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
ประมวลกฎหมาย
ป.วิ.แพ่ง/ป.วิ.อาญา
สนธิสัญญา
กฎหมายอื่น ๆ
คลังหรัฐ
สำนักงานกฎหมายต่างประเทศ
ตัวบทกฎหมายไทย
Thai Code Annotated
KM กฤษฎีกา
เกร็ดความรู้
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
ksdk.portal.E-book
รวมเว็บไซต์ที่น่าสนใจ

Click to enable Adobe Flash Player

Enterprise Portal

UserId
Password
Login
Register | Lost your password?
Help

กฎหมายประเภท
By Update By Relevance
Search
Advanced Search
Help

ภาระการประชุม

ทุดคุยเรื่องกฎหมาย

รับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย

กิจกรรมทางกฎหมาย

Lastest Video

Interesting Lawdraft

- การปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย NEW [pdf]
- สรุปสาระสำคัญที่ควรรู้และเข้าใจเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕.. และแนวทางในการพิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กปกครองท้องถิ่น ๑ ฉบับ และ Checklist NEW [pdf]
- การแสดงเจตนาสำหรับทั่วความคิดเห็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญญาลงชื่อ พ.ศ. ๒๐๕ และ Checklist [pdf]
- การมอบหมายการรับฟังความคิดเห็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญญาลงชื่อ พ.ศ. ๒๐๕ และ Checklist [pdf]

more...

Interesting Law Comments

- การเรียกประชุมคณะกรรมการในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ - บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเรียกประชุมคณะกรรมการในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และการดำเนินการในกรณีที่คำแนะนำของคณะกรรมการร่างฯ ไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗ พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๖๐) [pdf]
- Earmarked Tax เรื่องน่ารู้ - บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดเก็บเงินจากกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๖๐) [pdf]
- การขอรับการสนับสนุนจากประเทศไทย - บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง คนไทยซึ่งทำวิชาลัยการอยู่ต่างประเทศขอรับสนับสนุนจากประเทศไทย (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๖๐) [pdf]
- การดำเนินการเกี่ยวกับประกาศนียบัตรต่างกฎหมายใหม่ - บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเข้าร่วมงานสัญญาต่างประเทศนียบัตร สำหรับคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกาศนียบัตร การปิดประกาศ และการรับรองการสัมคัดสำเนาจากพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๖๐) [pdf]

more...

Law Essay | แหล่งความรู้ข้อกฎหมาย

- The UK Case: Conventions. Constitutional Power and Constitutional Practice [pdf]
- Codification et accessibilite du droit en Thailande [pdf]

more...

Public Relations News

- บุคลากร
- จัดซื้อ/จัดจ้าง
- กองกฎีกาสาร
- Krisdika Focus
- เรื่องราวน่ารู้... ไขรู้ยาก
- ข่าวสำคัญ
  - ผู้ทรงคุณวุฒิ
  - ผู้ทรงคุณวุฒิ
  - รายงานของสำนักงานฯ